

Naše prve maćuhice (Ekološka grupa Eko-Ekonomska)

KAP

Školski list Ekonomsko-birotehničke škole
Naselje Andrija Hebrang 13/1
Slavonski Brod

telefon: 035/443-175
e-mail: ekbskola@sb.t-com.hr

Odgovorna urednica:
Ana Mladinović, prof.

Uredništvo;
Enola Grgona, 1.e
Kristina Čavčić, 1.e
Ivana Guganović, 3.f

Stručna suradnica:
Marija Deanković, prof.

Lektura:
Stručno vijeće profesora hrvatskoga jezika

Crtež na naslovnici:

Hana Katanić, 3.a

Fotografi:

Dora Sabo, 3.c
Tea Stojanac, 3.c

Za nakladnika:

Željko Vukelić, prof.

Nakladnik:

Ekonomsko birotehnička škola
Slavonski Brod

Grafičko oblikovanje i prijelom:

Marija Deanković, prof.

Tisak:

Diozit, Čajkovci

Godina izdanja:

travanj 2013.

EKO-ETNO U TRGOVINI I UGOSTITELJSTVU

Tradicija i običaji - poštivanje i očuvanje, ljubav prema prirodi i (etno)gastronomiji - to je imperativ koji trebamo prenositi na mlade generacije, promovirati na njima dostupan način. Kroz istraživanja i radove učenika uočila sam da je istaknuta potreba za očuvanjem običaja, starih, a dijelom i autohtonih hrvatskih obrta kojima prijeti izumiranje, a mlade generacije očekuju da ih se potakne na razmišljanje kako bi pomogle u očuvanju, njegovanju i prepoznatljivosti obilježja tradicijske kulture.

Čuvari tradicije danas izrađuju proizvode u duhu prošlih vremena, prenoseći ih u ovo moderno doba i čineći ih uporabljivim na moderan način. Ti tradicijski proizvodi uporabne vrijednosti mogu biti prepoznati kao suveniri naše Županije. Promovirajući ekološke i tradicijske proizvode, suvenire, rukotvorine nastale u malim obrtima i malom poduzetništvu te obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima kroz turističku ponudu, poboljšat ćemo razvoj turizma i trgovine i cjelokupnog gospodarstva u našem gradu i županiji.

Svaki novi posao je izazov da istražiš sebe; nadamo se da će nove generacije prepoznati koje to prirodno, kulturno i tradicijsko bogatstvo postoji u njihovom kraju, da će prepoznati, iskoristiti i razvijati svoj poduzetnički duh te da će neki od njih biti novi čuvari tradicije i zaštitari prirode te nositelji razvitka svoga zavičaja i naše Slavonije.

I na kraju, zahvaljujem svi suradnicima – učenicima i kolegama profesorima na njihovom doprinosu i podršci pri realizaciji ovoga lista; svi dospelji radovi su kvalitetni i zanimljivi, no zbog prostornog ograničenja nismo ih mogli sve uvrstiti.

Vaša urednica,
Ana Mladinović, prof.

SADRŽAJ

Mi pitamo, ravnatelj odgovara	4	Spomen dom Dragutina Tadijanovića	20
Nenastavno osoblje škole	5	Vila „Brlićevac“	20
Umiru li stari zanati	6	Poezija	21
Ekološka proizvodnja vapna	7	Zaključivanje ocjena	25
Tradicija i suvremenost kožnog obrta	7	Katarina Sirovina	26
Jankel, štriker, spencle, reklja ili ćurakle	8	Pjesnikinja pita pjesnikinju	28
Dukati	9	Veni, vidi, vici	29
Zlatovez	9	Evo mene moji ljudi...	30
Konjogojstvo u mojoj obitelji	10	Ukrajina u mom srcu	31
Muzej tambure	11	Language section	32
Lužansko čijalo perja	12	eTwinning	34
Uzorita seoska žena	13	Državna matura	35
Ekologija	14	Poslovni bonton	36
Eko-Ekonomska	14	Male trgovine u mom okruženju	37
Nova tržnica	15	Fiskalizacija	37
Eko proizvodi	15	Kad, ako ne sad?	38
Gradnja kuća od prirodnih materijala	16	Projekt Afrika	39
Umjetnik Dunava 2012.	16	Vodeni most u Tvrđavi Brod	40
Etno dvorište obitelji „Crljen“	17	Ljubavna priča u Brodskom Varošu	40
Vinske ceste naše županije	17	Kako postati „Mladi poduzetnik“	41
Seoski turizam	18	Najbolji daktilografi	41
Moje grad – moja budućnost, spasimo ga!	19	Natjecanja	42

Mi pitamo, ravnatelj odgovara...

- Ovaj broj „Kapi“ posvetili smo temama eko-etno, trgovina i ugostiteljstvo. Danas se o ekologiji dosta govori? Kolika bi trebala biti uloga škole u promoviranju ekologije u 21. stoljeću, pogotovo s obzirom da smo vrlo blizu ulaska u Europsku uniju?

Odabir light-motiva ovog broja „Kapi“ dobro je pogođen. Ekologija je naša prošlost, sadašnjost i budućnost, kroz eko-etno resurse i bogatstvo prirode koje imamo možemo razvijati eko-etno brand Slavonije.

Trgovina u Slavanskom Brodu primjereno je razvijena, ali ugostiteljstvo i hotelijerstvo znatno slabije. Hotelijersko-turistički djelatnici trebaju raditi na tome da Slavonski Brod bude više od tranzitnog grada. Da postane grad u kojemu će se turisti zaustaviti, prenoćiti, razgledati, uživati u svim blagodatima turističke ponude kroz čitavu godinu te će se na taj način ostvariti zajedništvo ekologije i etnografije u trgovini, ugostiteljstvu i hotelijerstvu i može biti solidan izvor prihoda, ali i osnovna značajka ekološki održivog razvoja.

- Kako procjenjujete zastupljenost ekologije u nastavnim programima naše škole?

U školskom programu i kurikulumu nastava ekologije zastupljena je kroz sva zanimanja. No, smatram kako bi trebalo više raditi na praktičnom dijelu, odnosno sudjelovanju učenika u očuvanju prirode, ekološkom ponašanju u praksi.

- Prošle školske godine ispratili smo prvu uspješnu generaciju hotelijersko-turističkih tehničara. Jeste li zadovoljni suradnjom Turističke zajednice grada i ostalih lokalnih institucija?

Bez podrške turističkih, ugostiteljskih i putničkih agencija to ne bismo mogli uspješno izvesti. Turistička zajednica grada nam je od prvog dana glavni partner u praktičnom dijelu provedbe programa.

- Preferirate li ekološku hranu?

Da, pokušavam, ali ekološka hrana teško je dostupna, a često i preskupa. Imam brdo gdje sa suprugom uzgajam razne vrste voća i povrća. Sve što uzgajamo 100 % je ekološki.

- I na kraju, budući da smo prostorno jedna od najvećih škola u županiji, planirate li uvesti neka nova zanimanja.

Prostorno jesmo najveća škola u županiji s krasnim okolišem i vanjskim sportskim terenima, ali nemamo sportsku dvoranu. Programski pratimo sva zanimanja iz područja rada ekonomije i trgovine, a iz ugostiteljskog sektora uzeli smo najatraktivnije zanimanje – hotelijersko-turistički tehničar. U školskoj godini 2014./15. željeli bismo uvesti novi program – ekonomska gimnazija. Taj program sadržajno je bliži je gimnazijskom programu, ali ima i predmeta strukovnih sadržaja iz područja ekonomije. Program je četverogodišnji i vidimo ga kao prijelaz između strukovnog i gimnazijskog programa.

MIRJANA SAMARDŽIĆ,
pedagoginja

Prima, sluša, savjetuje učenike, roditelje, nastavnike; oslonac je svim učenicima, posebice onima s potrebama u učenju te pomaže u rješavanju problema. Surađuje s učenicima, njihovim roditeljima, profesorima te ostalim školama. Sudjeluje u istraživanjima i projektima škole.

MARIJA DEANKOVIĆ,
školska knjižničarka

Stručno osposobljena, uredno i lijepo uređena školska knjižnica prostor je rada i zasluga naše knjižničarke Marije. Ona vodi i organizira knjižnični fond te svakodnevno komunicira s učenicima pronalazeći im potrebnu lektiru, stručne časopise; informira učenike o novim knjigama i ostalim izdanjima.

Stručne suradnice

Škola nisu samo učenici i profesori...

Administrativno-tehnička služba

DRAGICA FILAJDIĆ, tajnica škole

Dragica rješava sva pravna pitanja i probleme, pravne potrebe naše škole poštujući statute, pravilnike, zakone. Kontaktira MZOS, organizira sastanke Školskog odbora.

GORDANA PETRAČIĆ- FERIĆ,
knjigovođa/računovođa

Goga vodi računovodstvo i knjigovodstvo, obračunava plaće, putne naloge, sređuje sve školske račune. Sve dokumente kontira i knjiži u glavne i pomoćne knjige.

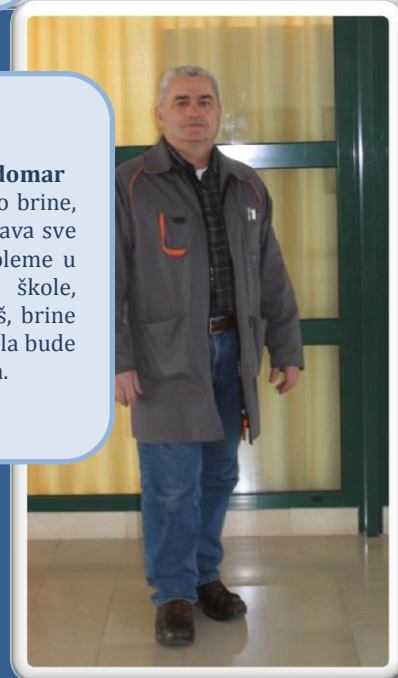

MAJA VRHOVČEVIĆ,
referentica za učenike

Strpljiva i ljubazna Maja, bivša učenica naše škole, svakodnevno komunicira s učenicima, izdaje im potrebne potvrde, evidentira i šalje učeničku poštu. Vodi cjelokupnu učeničku administraciju.

BRANKO PROLOŠČIĆ, domar
Domar Branko brine, održava i rješava sve tehničke probleme u školi i oko škole, uređuje okoliš, brine se da nam škola bude topla i sigurna.

SPREMAČICE „tim za čistoću škole“ - Mirjana Svetić, Nedeljka Vranić, Tonka Pavičić, Katica Kampić, Marija Vojnović - prve dolaze i zajedno s domarom otključavaju školu, svakodnevno čiste, pospremaju i uređuju sve prostore škole, a zadnje odlaze, pregledavaju i zaključavaju školu.

Umiru li stari zanati?

Drugačiji način života, izmijenjene potrebe, uvjetuju postupak nestanka starih zanata, bez kojih je, još donedavno bila nezamisliva organizacija gospodarskih aktivnosti u jednoj zajednici.

U tradicijskoj kovačnici majstora Drage Žamboka svjetlo dana ugledao je novi brodski suvenir, medaljon koji predstavlja obrtničku vještinu i gradsku znamenitost. Na kovanici je tlocrtni prikaz tvrđave Brod, simbola cijeloga grada, u čijem se kazamatu i nalazi Dragina tradicijska kovačnica. Uz ime Slavenskog Broda s jedne, s druge se strane nalazi naziv kovačnice Žambok, kako bi se zauvijek znalo gdje je ovaj suvenir iskovan.

– Primijetili smo da našem gradu nedostaje prepoznatljivost, neki sitni detalji i suvenirni koji će ostati kao uspomena onima koji dolaze u Brod. Ponukani tom idejom, odlučili smo se na ovaj medaljon koji svjesno nismo napravili od plemenitih metala, zlata ili mesinga, nego od čelika kovanog u vatri, na starinski, kovački način – kaže Žambok.

Konzervatorski odjel u Slavenskom Brodu podržao je prijedlog da se medaljon službeno proglasi gradskim suvenirom. On simbolizira i prikazuje kovačku struku, ali daljnjim zalaganjem i razradom ideja obrtnika u Udruženju vjeruju da će i mnoge druge struke doći do izražaja.

Jedan od „posljednjih Mohikanaca“ u kovačkoj djelatnosti je Dragan Žambok iz Rušćice. Bravarsko-kovačka radnja u kontinuitetu postoji od 1903. godine, kad ju je utemeljio djed Ivan Žambok, a naslijedio otac Andrija Žambok. Od 1986. godine, bravarsko-kovačku radnju samostalno vodi Dragan Žambok.

U kovačkoj radionici ručno se otkivaju alati i oruđa: sjekire, motike, lemeši, trnokopi, klanfe, špice za štelmanje, a veći dio djelatnosti odnosi se na proizvodnju kovanih ograda, građevinske bravarije, izrade metalnih konstrukcija za građevinarstvo i sl. Na pitanje, da li se bavi umjetničkom bravarijom, odgovara:

„Ne! Pojam umjetničke bravarije iskonstruiran je nakaradno i ne znači ništa. Bavim se kovačkim zanatom, u tradicionalnom poimanju, sa svim atributima koje on podrazumijeva. Ako je to nekome umjetnost, neka mu bude!“

Iako ne prihvaća da ga smatraju umjetnikom dovoljno je pogledati fotografsku zbirku kovanih ograda, interijera, kapija, balkonskih ograda, na kojima se vidi sve umijeće majstorskih ruku, filigranska preciznost u razigranim linijama lisnatih motiva, oživiljenih u vatri, udarcima kovačkih ruku.

U kutu radionice, usijani komadi puni željeznih profila, čekaju na preobrazbu u cvjetove, vinjete i vilenjake i svakojake oblika, koje živa samo u glavama čarobnjaka i svih onih likova koje nam je darovala Ivana Brlić Mažuranić.

Izvjesno da je takvih kovača ostalo još malo: Njega će u tom poslu naslijediti njegov sin, te se neće prekinuti dugogodišnja tradicija kovačkog zanata u obitelji Žambok.

„U polumračnoj čađavoj radionici, više nalik špilji, u elementu iskonskog, sjaju vatre, stapa se raspjevana šokačka duša, s tankim nitima, koji se ispod čekića kao paučina, slažu u čudne forme, izvučene iz dječjih maštarija.“

Ekološka proizvodnja vapna

Na zapadu Brodsko-posavske županije, prema blagim obroncima Požeške gore sjeverno od Nove Kapele i Batrine, nalazi se selo Srednji Lipovac koje je poznato po proizvodnji vapna na tradicionalan način.

Kroz to brdsko-slavonsko selo protječe potok Rinovica u čije su obale ukopane "krečane" izgrađene od kamena. Nekada ih je bilo dvadesetak, a odavde se vapno prodavalo sve do Bosne. Na kraju toga pitomog naselja nalazi se kamenolom (majdan) iz kojega se dovozio bijeli vapnenac za peći. Danas je prestala tradicionalna proizvodnja vapna, a tri preostale peći pale se tek povremeno. Posvuda je prevladalo industrijski proizvedeno vapno pakirano u papirnate vreće.

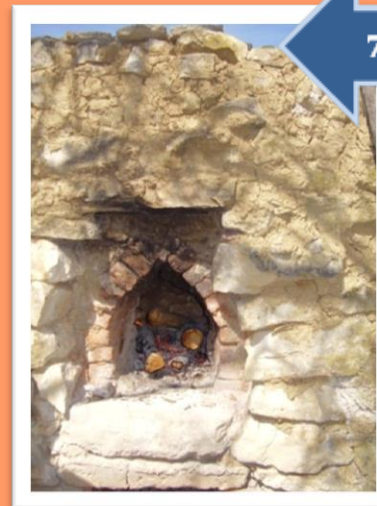
Prema riječima naših starih, pečenje kreča bio je sezonski posao koji je trajao od veljače ili ožujka do Svih svetih, što je ovisilo o godini i drugim poslovima u polju. Mještani su paljenje kreča, uz obradu zemlje, prihvatili kao gospodarski važnu granu. Svi koji se sjećaju ili su radili u lancu kreča i danas kažu da je taj teški posao zahtijevao rad cijele obitelji.

Selo je imalo svoj majdan za kamen koji je služio za gradnju i kao sirovina za pečenje vapna, a njegovo se iskorištavanje nije plaćalo. Tadašnji način paljenja kreča nije se promijenio do današnjih dana i tako su ostale stare krečane, ugašene. I danas je majdan tamo, rijetko se eksploatira i podsjetnik je na neka davna vremena.

Kreč se ručno vadio iz peći, vagao i tovario u kola kupca kirijaša ili vlasnika te prodavao po okolnim selima sve do Broda, Požege i Nove Gradiške. Odvožen je u mjesta gdje su se održavali "kirvaji". Dobro je vrijeme za prodaju bila i sezona "špricanja" vinograda u Trnavi, Kutjevju i drugdje. Kreč se koristio za bijeljenje zidova, fasada kuća, voćaka, dezinfekciju bunara... Cijena vapna bila je ista kao i cijena pšenice ili kukuruza, a znalo se tražiti i više ako je potražnja bila veća.

*„Lako ti je poznat Lipovčane,
viču kreča, čuje se do Beča.“*

Ivana Fičković, 4.b

TRADICIJA I SUVREMENOST KOŽNOG OBRTA

Moja majka i ja dobile smo na poklon unikatni kožni remen i torbicu od prijatelja naše obitelji. Diveći se tom prekrasnom poklonu, poželjela sam saznati što i kako radi Ivan Ilišević, profesor geografije i povijesti. U razgovoru s njim otkrila sam čari njegova tradicijskog zanata.

Što Vas je navelo na to da se počnete baviti rekonstruiranjem tradicije?

- Oduvijek me zanimala povijest, tradicija i kultura zavičaja, stoga sam zaokupljen istraživanjem i rekonstruiranjem tradicije. Proučavajući obiteljsko stablo i prisjećajući se priče djeda i bake, saznao sam da su moji pradjedovi bili izvrsni kožušari.

Tko Vam je usadio ljubav prema starini?

- Ljubav prema starini usadili su mi baka i djed s kojima sam odrastao. Od njih sam naslijedio ljubav prema folkloru, nošnjama, tradicijskim zanatima i instrumentima.

Čime se bavite u slobodno vrijeme?

- Plešem u kulturno-umjetničkom društvu, sviram gajde i izrađujem pršnjake, tj. kožuhe s ogledalcima koji su nekada bili sastavni dio zimske odjeće.

Kako ste počeli raditi i koliko Vam treba vremena da napravite jedan prsluk?

- Uspio sam pronaći stare alate za izradu kožuha na tavanu i započeo s radom. Prvi prsluk radio sam 6 mjeseci, dok mi je danas potrebno deset dana da napravim kožuha. U tri godine napravio sam 65 prsluka.

Kakve prsluke izrađujete?

- Najviše je bilo slavonskih, pa srijemskih i prsluka iz Bosanske Posavine, a prsluke koje sam rekonstruirao i ne brojim. Nadam se da ću ih još mnogo uraditi te tako usporiti izumiranje naše baštine i dati mali doprinos u turističkoj etno-ponudi naše županije.

Jankel, štriker, spencle, reklja ili ćurakle

Jankel je kaput tamnoplave boje, dugih rukava s dužinom preko kukova. On se strojno plete od vune, ručno šiva i valja. Isplete se tri puta duži i kad se izvalja vuna se sabije tako da bude normalne veličine. Oko rukava i na donjem rubu je ukrašen ornamentima.

Na bijelom polju se proteže plava grančica s jabučicama, a to su najčešći motivi s područja naše Županije, ali ima ih još na *sikerice* ili ružmarin (oko Vinkovaca), srceta (Ivankovo i Mikanovci) i *strike* (oko Županje), tako da svaki kraj nosi svoju vrstu jankela. Uz rubove je svijetloplava pruga, a sami rubovi jankela i džepova su crveni. Nema podstave kao današnji kaputi. Na kragni upleten motiv hrvatske trobojnice ponosno su nosili naši djedovi i pradjedovi.

Ovo mi je ispričao tata. Pričao mi je i o pradjedu koji je nosio jankel kroz cijelu godinu, sve dok se nije moglo hodati u *rubini* (košulji). Pradjed je govorio: „*Do Svetog duva, ne skidaj kožuva.*“ (Kožuh/*kožuv* je kožni duži prsluk iznutra obložen ovčjom vunom.)

Znalo se i zapjevat o jankelu:

*Al je lipo vidit' u bečara,
Štrikan jankel, đakovačka šara.*

I u 21. stoljeću, u modernom dobu, ovaj dio odjeće ima svoje mjesto. Na Katarinskom sajmu vidjela sam novčanike, ženske torbice, šalove, torbice za mobitele, haljine i sjedalice za stolice s motivima istima kao na jankelu... To su suveniri uporabne vrijednosti, ukrašeni slavonskim narodnim motivima. Slavonski odjevni folklorni detalj ostao je do današnjih dana, pokazujući pripadnost i povezanost sa slavonskom ravnicom.

Kristina Čavčić, 1.e

DUKATI

U prošlosti, pa i danas, dukati su najčešće imali ulogu narodnog nakita. Dukati su oduvijek bili znak moći i bogatstva. Oni su bili prisutni kod krštenja kad kum daruje kumče dukatom, darivanja u svatovima, kupnje stoke, kuća i za ukrašavanje cura i udanih žena. Dukati su imali i svoje nazive, mali su se zvali *krunaši*, *anđelaši* i *šestaci*, a veliki *pločaši* i *seferini*. Javno se smjelo pokazati 99 dukata, sto nikako, jer se tada plaćao porez. Dukati su se kupovali i nasljeđivali te brižno čuvali; vrlo rijetko su se posuđivali i prodavali.

Uz tradicijsku nošnju, cure i žene su ih nosile u Slavoniji kao jedini nakit pa se vidjelo koliko je obitelj bogata. One koje nisu imale dukate nosile su lažne koji su se zvali *trulje*. Nosili su se vezani na baršunastu traku oko vrata i nizali u vodoravnim redovima. Nosilo se nekoliko oblika i vrsta dukata koji su bili uvezeni. Dukati se vežu koncem, obično žute, narančaste ili crvene boje. Tehnika uvezivanja dukata zove se gombanje. Dukatima se kitila kosa, oglavlje, ušne resice, vrat, prsa, ruke, a muškarci su ih nosili na šeširima.

Kristina Čavčić, 1.e

*Ne meću se dukati na cvijeće,
Već na one koje niko neće.*

*Dukati mi pod vratom ne stoje,
Dukati su crno oko moje.*

*Neće mene udati dukati,
Već ljepota, mada sam sirota.*

ZLATOVEZ

Vež zlatom je stara tehnika ručnog rada, a radi se koncem boje zlata. Pojavio se u 19. stoljeću, a bio je znak prestiža jer su se tim vezom izrađivale najsvečanije seoske rubine i momačka poprsja.

Zlatovez je tradicijska i izvorna tekstilna rukotvorina, umijeće ukrašavanja odjevnih i uporabnih predmeta zlatnom niti. Tri su vrste zlatoveza: *zlatovez na skroz*, *preko kartona* i *usnivani zlatovez*. Ručno rađeni zlatovez je odraz prave starine i tradicije.

Unazad nekoliko godina ove stare tehnike ručnog rada i među mladima su postale cijenjene. U selu Gundinci, udruga žena „Gundinačke radenice“ te Brodskom Stupniku – udruga „Zlatovezilje“ zaživjele su tehniku starog zlatoveza. Radi se sa dva konca istovremeno, donji konac (crni, bijeli i crveni, ovisno o vrsti podloge) i gornji konac zlatne boje. Motivi su vezani uz vinograde, voćnjake, zavičaj - klasovi žita, cvijeće, vjerski motivi. U prošlosti su se zlatovezom ukrašavali izuzetno svečani odjevni predmeti. Zlatovez je i danas cijenjen jer je materijal potreban za njegovu izradu skup. Danas je zlatovez dekorativna tehnika ručnog ukrašavanja narodnih nošnji, slika, staklenih boca, nakita, dijelova odjevnih predmeta, ukrasni pojasi, kravate, torbice.

Umijeće izrade zlatoveza je prepoznato kao nematerijalno kulturno dobro u smislu Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i upisano u Registar kulturnih dobara RH. S ponosom možemo danas reći da poznajemo povijesno nasljeđe i kulturna dobra našeg kraja i nastavljamo tradiciju na nama moderan i prilagodljiv način.

Terezija Šiškić, 1.e
Ivana Mihaljević, 4.b

Konjogojstvo u mojoj obitelji

Konjogojstvo je u mojoj obitelji počelo davno, s mojim dragim djedom i njegovom velikom ljubavi prema životinjama, posebno prema konjima. Tu ljubav prenio je i na svoju djecu - moga oca i strica.

U početku je djed imao šest konja. U njegovo vrijeme konji su radili teške poslove, ali danas više nije tako. Moj otac jedini s konjima radi u *polju* s plugom i konjem i on je jedini u bližoj okolini koji još uvijek tako radi, ali tako se obrađuju samo male površine. Djed je umro i ostadoše konji i bolna misao iz jedne pjesme *i tko će sada našeg Šarca šorom jahati...* Konji su nakon djedove smrti trebali biti prodani. U tom prijelomnome trenutku za našu obitelj, moja baka, otac i stric to nisu mogli dopustiti i tada su

odlučili zadržati konje i održati obiteljsku tradiciju.

Nedaleko od obiteljske kuće izgradili smo ranč te ih smjestili da borave u prirodi. Trenutno imamo pet konja. Nije mnogo, ali se o njima brinemo s velikom ljubavi, voljom i pažnjom. Svi su blistave dlake, dobro njegovani, a na livadi razigrani. Redovito sudjelujemo na *Pokladnom jahanju* u Ruščici. Najmlađi članovi obitelji (djeca koja imaju 5, 6 i 7 godina) obožavaju konje zahvaljujući mojem ocu i stricu. Oni su zadušeni za imena svih malih konja (ždrebadi) pa tako imamo Abenakija i Munju.

Na našem ranču jašu i zabavljaju se djeca i odrasli, iz sela i grada. Kako konji danas služe za jahanje i rekreaciju, a ne za teške poslove, svi jedva čekamo lijepo vrijeme za obiteljska druženja koja često organiziramo na ranču. Na druženjima, konja zajašu i oni koji to nikada nisu mogli ili se nisu usudili. To je čar koju je u našu obitelj donio i ostavio djed. Iskreno se nadam da se tradicija konjogojstva neće prekinuti jer se u našoj obitelji uvijek držalo do te tradicije. Od malih nogu svi smo vezani uz običaje, nošnju, konje i naš slavonski kraj. Ponosna sam na naše konje i na našu obitelj

Ana Stojanac, 3.g

Otvoren prvi Muzej tambure u Slavonskom Brodu!

Tambura je autohtoni tradicionalni hrvatski instrument. Kao što je navedeno u naslovu, Slavonski Brod je postao prvi grad u Hrvatskoj i svijetu u kojemu je otvoren prvi Muzej tambura. Prvi je grad izučavanja tambure, sviranja na istoimenom tradicionalnom instrumentu i svega što vezujemo uz taj pojam. U prostoru barokne brodske Tvrđave, nakon šest godina priprema u kazamatu, otvoren je Muzej tambure. Tvorac ideje je naš poznati etnomuzikolog, tamburaški i glazbeni pedagog Mihael Ferić, a pomoću brodske Udruge tamburaša, njegova ideja je realizirana.

U prostoru veličine 130 kvadratnih metara izloženo je oko 60 primjeraka kvalitetnih, tradicionalnih i nacionalnih glazbala raznih oblika i veličina. Iznad svakog glazbala natpis je s ponekom anegdotom o podrijetlu koje se ne veže samo za Hrvatsku, nego i za Europu ili Ameriku, te o njihovoj publiciranosti, povijesnom razvoju i značenjima glazbala na takvim područjima.

Predviđa se da će se u tom prostoru održavati, uz izložbe glazbala, predstavljanja znamenitih ličnosti, skladatelja te demonstracije izrade tamburaških žičanih glazbala. Bit će to rijetka i vrlo vrijedna turistička atrakcija, prema tome, nadamo se da ćete i vi odvojiti vremena i posjetiti novootvoreni muzej u našem gradu!

Tadijanović Katarina, 4.a

Svaki narod prenosi svoje tradicionalne običaje i glazbu s koljena na koljeno. U kulturi i tradiciji, i ja sam pokušao pronaći svoje mjesto.

S deset godina počeo sam svirati tamburu i zavolio je. Otac mi je tada kupio bisernicu i vozio me na probe te sam počeo svirati u tamburaškom orkestru Osnovne škole „Antun Mihanović“ pod ravnanjem iskusnog profesora Nikole Novosela. Sviračko iskustvo odvelo me do Folklornoga ansambla Brod - najpoznatije „tvornice tamburaša“ u Brodu i okolici. Tambura je specifični instrument ugodnog i veselog zvuka. Zavolio sam taj instrument ne samo zato što je nezaobilazni dio naše slavonske tradicije, već zato što se na tamburi može izvoditi baš sve - od tamburaških pjesama do klasike, rocka, bluesa, jazz, narodne te filmske glazbe. Moja ljubav prema tamburi dovela me je do tamburaškog orkestra „100 tamburaša“ koji svake godine održava koncert, najveći tamburaški spektakl „Šokačka rapsodija“.

Moja tambura i ja iskreni smo prijatelji tradicije. Kad zaszviram tamburu, osjećam vrijednost života i ljepotu susreta.

Karlo Rečić, 3.a

LUŽANSKO ČIJALO PERJA

**U Lužani čijalo veliko,
dođi i ti moja mila diko**

U organizaciji KUD-a „Graničar“ iz Lužana i pod pokroviteljstvom općine Oriovac održava se Lužansko čijalo perja. Ova manifestacija namijenjena je očuvanju staroga slavonskog običaja čijanja perja, koje se najčešće obavljalo u dugim zimskim noćima. Običaj čijanja pripremaju članovi KUD-a „Graničar“. Predsjednik Jadranko Mličević ističe da velik broj ljudi želi vidjeti ovaj običaj i zanima se za njegovo održavanje. Antun Pavetić, načelnik općine Oriovac, izuzetno je zadovoljan radom KUD-a „Graničar“, a prije svega održavanjem ove manifestacije: *Ovo je jedna od tri najvažnije manifestacije u općini Oriovac, uz Smotru tamburaša u Kobašu i Žetvene svečanosti u Oriovcu. Ona je posebna jer se događa u zimsko vrijeme kad sve miruje.*

Tradicionalni folklorno-glazbeni program *Lužansko čijalo* održava se svake godine između Tri kralja i poklada, već punih 17 godina. Radi se o čuvanju i predstavljanju starog slavonskog radnog običaja, nezaobilaznog dijela života svake slavonske kuće, koji se izgubio jer malo tko danas drži guske i pravi jastuke i perine od perja.

„Čijem perje mislim da je trava, živ mi bio ko na njemu spava“, početak je samo jedne od pjesama koje odzvanjaju za vrijeme čijanja perja, kako su to nazvali u oživljavanju ove stare tradicije.

Starije stanovnice, ali i članice KUD-a „Graničar“ kažu:

- Koja je djevojka u selu bila prva za udaju - kod njene bi se kuće žene sastajale navečer i počele čijati perje.

- Prije nije bilo jastuka kao danas. Trebalo je curi za udaju pripremiti, osim *vanjkuša*, *blazine* i poplune. Što je cura bilo više, prije su bile gotove. Čekale su da na kraju dođu momci s „citorima“ ili tamburicom. Plesalo se i pjevalo, dugo u noć.

LUŽANI - "Da se pamte stari običaji" moto je tradicionalne priredbe što se pod nazivom **LUŽANSKO ČIJALO** održava u Lužanima posljednje subote u siječnju. Lužansko čijalo perja je jako posjećena manifestacija koja svake godine okuplja veliki broj gledatelja.

Lužansko čijalo je jedan od 3 običaja koje su naši KUD-ovi sačuvali od zaborava.

UZORITA SEOSKA ŽENA

Mariju, rođenu Vukovarac, poznavala sam iz djetinjstva jer je ona bila moja mještanka, rođena Oprisavčanka. Ona i njen suprug Tomislav bivši su učenici naše Škole, završeni prodavači.

Posjetila sam Mariju u njenom sadašnjem domu, u prelijepom mirnom Slavonskom Prnjavoru gdje živi na uglednom seoskom imanju sa svojom obitelji. Okruženje u kojem živi je kao u bajci, seoska idila, dvorište puno cvijeća, a malo dalje oglašavaju se guske, patke, kokoši.

Marija je vrijedna i uspješna mlada žena, uz supruga Tomislava uspješno se bavi trgovinom. Tomislavovi roditelji imaju veliko obiteljsko gospodarstvo pa su njih dvoje preuzeli obiteljsko gospodarstvo i pomogli roditeljima.

Marija je 2009. godine bila pozvana na predstavljanje *najuzoritije seoske žene Hrvatske*. Ona je odlučna, čvrsta osoba, spremna u trenu prihvatiti izazove pa je na preporuku udruge „Hrvatsko srce“ predstavljala Slavoniju i Baranju na natjecanju u Otočcu. Na natjecanje je ponijela duh svoje Slavonije. A nije bilo lako doći do takvog sudjelovanja; moralo se ispoštovati sve što je u pravilima i proceduri određeno. Prosudbena komisija došla je na obiteljsko imanje, provjerila i utvrdila sve tražene i postojeće elemente tradicije

te je Marija dobila zeleno svjetlo za odlazak u Otočac.

Najuzoritija žena Hrvatske mora imati lijepo uređeno kućanstvo i poljoprivredno gospodarstvo, vlastite poljoprivredne proizvode i rukotvorine, a u svojoj životnoj zajednici biti borac za razvitak i napredak društvenog, kulturnog i gospodarskog života žene, obitelji i zajednice. Sve to Marija ima. Ona i suprug imaju dvoje djece i prema tradiciji žive sa suprugovim roditeljima; imaju razvijeno poljoprivredno gospodarstvo (uz ratarstvo i stočarstvo, peku i domaći kruh u krušnoj peći, izrađuju domaće autohtone slavonske proizvode, Marija zajedno sa svekrvom izrađuje narodne nošnje...), predsjednica je udruge „Hrvatsko srce“ za područje općine Oprisavci.

U Otočcu zadatak nije bio nimalo lak; trebalo je predstaviti svoje gospodarstvo, tradiciju i položaj žene u društvu, odgovoriti uspješno na pitanja prosudbene komisije. Marija je uredila svoj izložbeni prostor, predstavila se članovima ocjenjivačkog suda i publici. Posebno su bili pohvaljeni njezini autohtoni proizvodi. Iako nije osvojila prvo mjesto, Marija je vrlo zadovoljna predstavljanjem svoga kraja i Županije, svoje Slavonije. Sretna je što ju je u tome podržala obitelj i lokalna zajednica. Mariju ispunjava rad, obitelj i druženje.

Katarina Jukić, 2.e

Deset zapovijedi prijatelja prirode:

1. Najprije očistimo pred svojim pragom.
 2. Ono što očistimo danas, čuvajmo sutra.
 3. Štitimo prirodu, ne uništavamo je.
 4. Ne zagađujemo zrak, jer čist zrak je dug život.
 5. U svoja sreća i sreća bližnjih usadimo ljubav prema prirodi.
 6. Ne kradimo od budućnosti.
 7. Nastojmo da ono što imamo trajne što duže.
 8. Mislamo danas za bolje sutra.
 9. Kontrolirano odlazimo otpad i ne stvarajmo divlja odlagališta.
 10. Sjetimo se da nismo vlasnici Zemlje, nego njeni zaštitnici i čuvari.
- Vjerlinda Dragaj, 1.f

EKO-EKONOMSKA

Zahvaljujući učenicima 3.e razreda Božici Petrić, naša škola bi mogla postati ljepšim mjestom. Osnivač je grupe mladih ekologa.

Kako si dobila ideju o osnivanju Eko-Ekonomske?

Oduvijek me privlačila hortikultura, a ideju o ekološkoj aktivnosti sam dobila prošle godine jedno poslijepodne kada sam s bakom uređivala naš vrt.

Kako je tvoja ideja prihvaćena među profesorima i učenicima?

Pa, naišla sam na nerazumijevanje mnogih profesora i podsmijeh kolega što me u početku obeshrabrivalo. Tek početkom 3. razreda razumjele su me profesorica Sivrić i profesorica Mladinović.

Koliko se učenika odazvalo?

Odazvali su se učenici 1.g s profesoricom Leko, 3.e i 4.e, ukupno 10 učenika. Ali još uvijek nam dolaze novi članovi, jer osim što pomažemo školi, super se zabavljamo. Sastajemo se svake druge srijede.

Kako se razvijala tvoja ideja od početka do sada?

Najprije smo morali nabaviti sadnice. U pomoć nam je pritekao brodski Komunalac koji nam je donirao sadnice maćuhica, no nismo ih posadili mi, nego radnici Komunalca. Profesorica Pačić nam je nabavila sadnice stabala koje redovito zalijevamo. No, svakog tjedna članovi donose sadnice cvijeća iz svog vrta.

Gdje su posađene sadnice i koje ste cvijeće koristili?

Maćuhice su posađene ispred škole, a stabla oko škole i igrališta. Cvijeće učenika kod gospodarskog ulaza.

Imaš li u cilju pokrenuti još neku akciju s ciljem uređenja školskog dvorišta?

Za sada ne, ni ovu ideju nismo proveli do kraja. Imala sam ideju da skupljamo praznu plastičnu ambalažu bačenu u školi.

Imate li u planu saditi samo cvijeće, neke druge biljke, ili možda postaviti klupe i slično?

Moja prva zamisao bile su klupe ispred škole da mi, nepušači, imamo gdje sjesti kada je lijepo vrijeme. Tko zna, možda i do toga dođe!

Kako planiraš proširiti svoju ideju na ostale učenike?

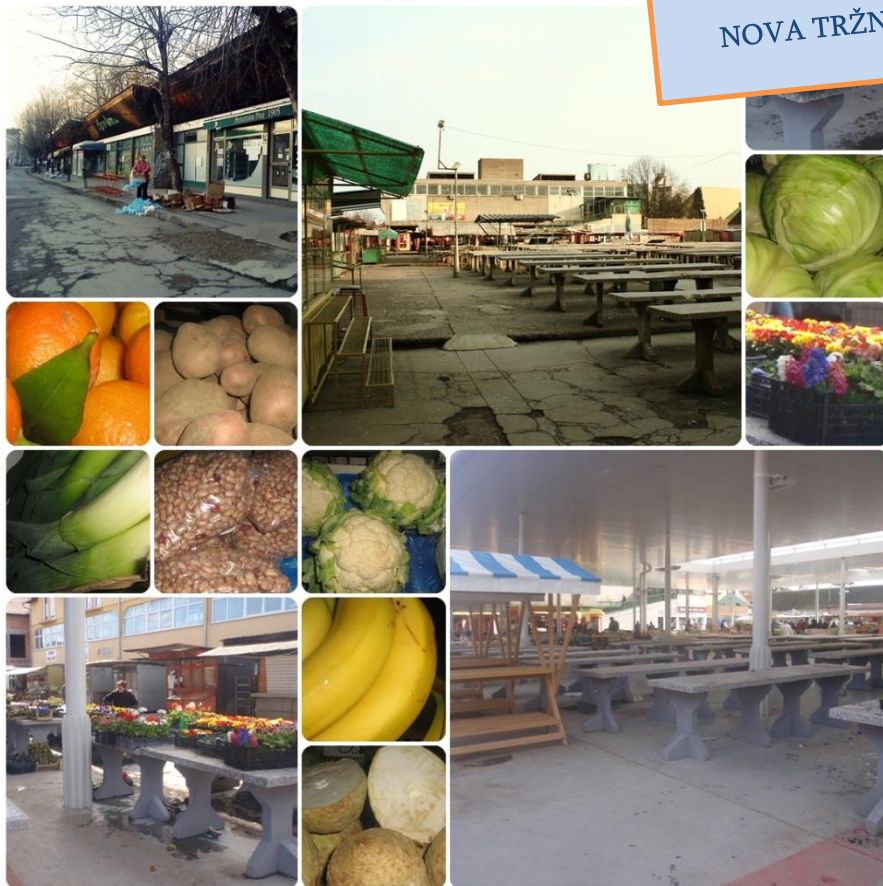
Htjela bih organizirati akciju da svaki učenik donira 1kn i s ukupnim iznosom bismo kupili sadnice, možda čak i klupe...

Kako se ti osjećaš kao osnivač Eko-Ekonomske, jesi li ponosna na sebe kao i cijeli tvoj razred?

Pa, ne mogu reći da sam ponosna. Drago mi je što je sada ideja prihvaćenija nego prije i drago mi je što sam napravila nešto korisno za našu školu.

Andrea Ramljak, 3.e

NOVA TRŽNICA

Krajem 2012. godine dočekali smo otvorenje preuređene gradske tržnice. Lijepo drvene kućice u kojima su se prodavali unikatni proizvodi upotpunile su predbožićni ugođaj i pojačale svečano ozračje. Gradska tržnica dobila je novo ruho, natkrivena je i popločena. No, to je tek prva faza uređenja, radovi se nastavljaju.

Danas je slavonskobrodska tržnica mjesto široke ponude i prodaje kvalitetnih proizvoda slavonskog sela, a ponešto i iz uvoza. Hrana sa sela ekološka je i zdrava, a tome svjedoče i zeleni štandovi s certifikatom i natpisom „**proizvodi hrvatskog sela**“. U novim i modernim objektima takvog tipa građani će dobiti bolju uslugu, što i zaslužuju.

Maja Gojković, 2. f

EKO PROIZVODI

Ekološka proizvodnja je, jednostavno rečeno, proizvodnja bez kemije, bez herbicida, pesticida i korištenja mineralnih gnojiva koja su bazirana na lako topivim fosfatima. Zdrave i ekološki uzgojene proizvode najčešće možemo pronaći na tržnici.

Organski uzgojena hrana ne čini ljude zdravijima, iako može smanjiti izloženost pesticidima. Pokazalo se da je 30 posto vjerojatnije da organska hrana ne sadrži pesticide. Većina ljudi vjeruje da je organska hrana u svakom slučaju zdravija i hranjivija. Ostali smo pomalo iznenađeni kad smo otkrili da nije tako. Nema velike razlike između organske i obične hrane ako ste odrasla osoba i donosite odluku isključivo na temelju zdravlja.

Mnogi ljudi sami uzgajaju povrće jer su tako sigurniji u kvalitetu onoga što konzumiraju. Višak svojih proizvoda često prodaju na tržnicama. Tamo ih kupuju ljudi koji žele jesti hranu dobre kvalitete uzgojenu bez pesticida. Sve više ljudi postaje svjesno bezbrojnih kemikalija u konvencionalno proizvedenoj hrani iako su svi prehrambeni proizvodi morali proći nekakav test sigurnosti i kvalitete da bi dospjeli na tržište, većina testova provedena je uz financiranje tih istih proizvođača, tako da rezultat ne može biti potpuno objektivan.

Albertina Djibedji, 3.f

Školska radionica: Gradnja kuća od prirodnih materijala

Kako bismo shvatili važnost ekologije i energetske učinkovitosti u nastavnoj cjelini „Građevni materijali“ iz predmeta tehnologije s ekologijom, prof. Ana Mladinović zadala je našem razredu kreativni zadatak.

Bili smo podijeljeni u 5 grupa i svaka je imala svoj cilj: *osmisliti gradnju kuće od prirodnih materijala te predložiti nacrt „pametne kuće“ u koju će biti ugrađeni materijali za toplinsku izolaciju radi postizanja najveće uštede u energiji.* Svi smo se potrudili da to izgleda vrlo lijepo i vjerno prikazano, stoga smo donijeli različite materijale od kuće: slamu, vunu, drvo, stiropor i dr. Tijekom rada, profesorica nam je govorila kako u svijetu ima još ljudi koji koriste takav način gradnje kuće od slame i drveta, a i kod nas u Hrvatskoj ima takvih kuća izgrađenih na moderan način.

Zaključili smo da su prednosti gradnje slamom i drvetom održivost i prirodna obnova slame, visoka energetska učinkovitost, visok stupanj toplinske i zvučne izolacije, laka dostupnost i niska cijena. Neki su, pak, učenici izradili makete, a neki su to vješto

prikazali na plakatima.

Cilj radionice bio je, kako je istaknula profesorica, da shvatimo od kolike su nam važnosti prirodni materijali, da naučimo kako postupati njima odgovorno te, ono najvažnije, da to znanje i praktično iskustvo primijenimo i u svakodnevnom i budućem životu.

Nikolina Prša, 3.g

Umjetnik Dunava 2012. Danube Art Master 2012

Global Water Partnership za Srednju i Istočnu Europu i Međunarodna komisija za zaštitu rijeke Dunav (ICPDR) organizirali su u lipnju 2012. međunarodno školsko natjecanje Postani umjetnik Dunava/Danube Art Master u sklopu kojega je svako dijete (dobi od 6 do 16 godina) u slivu rijeke Dunav bilo pozvano da stvori trodimenzionalno umjetničko djelo koje slavi Dunav ili neki od njegovih pritoka.

Natječaj je tako, u razmišljanju o Dunavu kao multinacionalnoj sredini bogate kulture i tradicije te biljnog i životinjskog svijeta, ujedinio djecu 14 zemalja u cijeloj regiji.

Natjecanje je organizirano na dva nivoa: nacionalnom i međunarodnom. 30. lipnja 2012. u Eko-centru Zlatnoj Gredi obilježen je Dan Dunava 2012. – prikazana je zanimljiva i poučna prezentacija o Dunavu, postavljena je izložba fotografija najboljih radova pristiglih iz cijele Hrvatske te izložba školjaka, a proglašeni su i pobjednici nacionalnog natječaja. Događaju su nazočili kreativni učenici čiji su radovi uvršteni među 11 najboljih, te njihovi mentori i članovi obitelji. Pobjednica nacionalnog natječaja je Martina Dankić, učenica 3.g razreda Ekonomsko-birotehničke škole Slavonski Brod koja je (s učenicima englezima svoga razreda) izradila maketu Brod na Savi u lipnju ove godine. Rad će biti prosljeđen na međunarodno natjecanje. Sudionici događaja imali su priliku poći na šetnju pustolovno-edukativnom stazom Blago močvare i vožnju brodom kroz Park prirode Kopački rit. Bilo je to doista nezaboravno iskustvo.

Maketa **Brod na Savi** izrađena je na nastavi engleskoga jezika u okviru projekta **Kud plovi ovaj Brod?**, a prikazuje naš (Slavonski) Brod koji, kao svaki brod, živi uz rijeku, od rijeke, s rijekom... i koji hrabro plovi put Europske unije i nekih boljih vremena. Izrađena je od kombinacije prirodnih i umjetnih materijala (odbačenih uz Savu). Poruka makete skrivena je u plastičnim crnim vrećama za smeće koje predstavljaju dim iz rafinerije u Bosanskom Brodu koji već dugo zagađuje naš okoliš, a mi smo nemoćni (osim što pokušavamo biti veoma "glasni!") spasiti i za budućnost sačuvati lijep, čist i siguran grad, zdravu djecu...

preuzeto s web stranice škole

Etno dvorište obitelji „Crljen“

Etno dvorište obitelji Crljen u Podvinju nalazi se tik uz cestu koja u Slavonski Brod vodi iz pravca Našica.

Gospodarske zgrade s kraja 18., odnosno početka 19. stoljeća slika su tipičnog gospodarstva slavonskog seljaka iz tog razdoblja, pa se u dvorištu mogu razgledati ambari, štala, svinjac, kokošinjci, krušne peći, kovačka i kolarska radionica. U sklopu tzv. bečarske kuće čiji je veći dio u funkciji davanja ugostiteljskih usluga, na 50 četvornih metara površine nalazi se i muzejski prostor s brojnim predmetima karakterističnim za ondašnja seoska gazdinstva, poput opreme i alata za tkanje ili posuda i pribora korištenog pri pripremi kruha. „Kuća“ obiluje starim slavonskim motivima (prevladava drvo, odnosno grede) i zapravo je dio velikog seoskog gospodarstva kojim upravlja vlasnik Crljen. U etno dvorištu je, uz prethodnu najavu, moguće organizirati i kreativnu radionicu izrade tradicijskih svirala (frula) pod vodstvom majstora trzalačkih glazbala.

Iva Škegro, 2.g

VINSKE CESTE NAŠE ŽUPANIJE

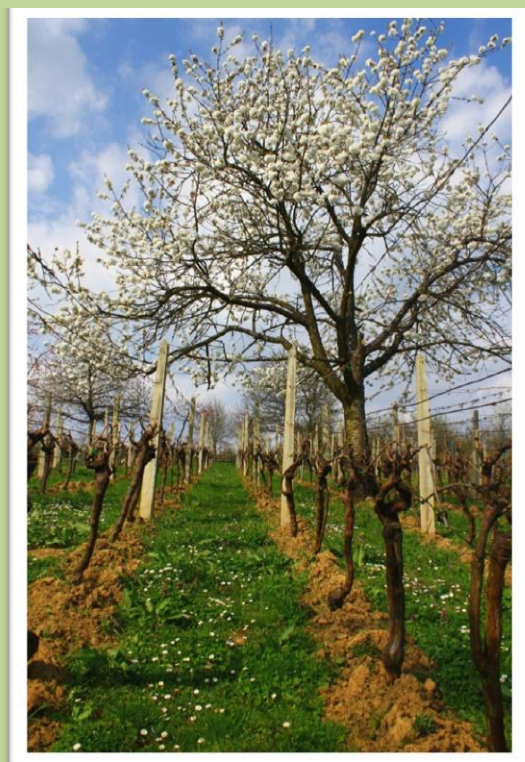
Vinske ceste povezuju vinare i vinogradare, kao i one koji pružaju ugostiteljske usluge. Također su poveznica hotelijera i proizvođača suvenira. Njeguju kulturnu baštinu i krajolik, a posebno mjesto naravno, zauzima proizvodnja grožđa i vina.

U Brodsko-posavskoj županiji vinske se ceste nalaze u njenom zapadnom dijelu, točnije u općinama Brodski Stupnik i Oriovac te Staro Petrovo Selo, gdje je 17 vinara, među kojima su najveći Alojz Dubiel, Plavac, Kočijašević.

Poznate vinare brodskog područja - Višnju i Davora Zdjelarevića, Đurđicu Jurković, Matu Čaldarevića i Anu Vinković po stupničkim i oriovačkim brdima povezuje pedesetak kilometara vinskih cesta. Brodsko-posavske vinske ceste ubrajaju se među najljepše. Samo je na berbi i gaženju grožđa jesenas kod Zdjelarevića bilo više od tisuću gostiju, među kojima su mnogi došli iz Zagreba, Banje Luke, Srbije. Obitelj Zdjelarević je pravi primjer pametnog poslovanja. Nisu se ograničili samo na proizvodnju vina, oni nude smještaj u svom hotelu te svaki vikend, uz bogatu gastronomsku ponudu i kušanje vina u svom podrumu, organiziraju obilazak četiriju kapelica

vinskom cestom - pješice, na biciklima, kvadovima. I grupe stranih novinara potvrdile su da su vinske ceste stupničkih brda jedne od najuređenijih.

Helena Šarić, 3.e

SEOSKI TURIZAM

Seoski turizam ili agroturizam je specifičan oblik turizma u kojem je glavni motiv putovanje, točnije „povratak čovjeka prirodi“. Prije stotinjak godina samo su si imućniji ljudi u gradovima mogli priuštiti provođenje godišnjeg odmora na moru/planinama pa je uobičajeno odredište bilo selo i rodbina. U Hrvatskoj se seoski turizam počeo razvijati početkom devedesetih godina u Istri, Slavoniji i oko Dubrovnika, da bi znatan procvat doživio tek desetak godina kasnije.

Seoski turizam podrazumijeva seoska domaćinstva i gospodarstva koja pružaju ugostiteljske i turističke usluge aktivnog odmora u prirodi, u seoskom okruženju i prostorima uređenim u ruralnom stilu, uz prehranu baziranu na vlastitim proizvodima, kao i uz mogućnost aktivnog sudjelovanja u seoskim aktivnostima koje se tamo izvorno provode, primjerice brizi za domaće životinje, pripremanju izvornih jela, berbama, jahanju i slično. Danas mnoga gradska djeca nikad nisu vidjela konje i krave, a uživo seoski turizam upravo to i nudi. Hrvatsko selo je prelijepo, bilo to u ravnoj Slavoniji, brežuljkastom Zagorju ili Prigorju, u zaleđu Jadranskog mora, gdje je zemlja crvena i često prošarana kamenjem, ali svejedno opet obilno rodi.

Turističke agencije nude razne ponude tipa aktivnog odmora ili aktivnog seoskog turizma na selu, ljetovanja, organizaciju izleta ili višednevnih putovanja, ali i direktne i praktične informacije o pojedinim seoskim gospodarstvima i njihovim turističkim aktivnostima i mogućnostima odmora na selu. Hrvatska je zemlja sa rijetko očuvanim (zaboravljenim) seoskim ruralnim destinacijama. One na selu tek nastaju, zapravo počinje obnova starih zapuštenih imanja u seoska izletišta, prenoćišta pa i male hotele sa nekoliko zvjezdica.

Seoski turizam savršen je i za one koji uživaju u hrani i u životu žele upoznati što više regionalnih kuhinja, posebno kada je riječ o domaćim jelima. Ako ste željni boravka na čistom zraku, umjerenoj fizičkoj aktivnosti, zatim svojevrsnog povratka prirodi i prirodnijem načinu života, onda se odlučite za seoski turizam. Uz sve navedeno, boravak tamo smiruje, relaksira, revitalizira i daje novu snagu i duhu i tijelu.

Marina Zorić, 2.b

Moj grad – moja budućnost, spasimo ga!

Moj grad se polako, ali sigurno razvija unatoč svim problemima koje ima u natrag par godina, a neki od njih su: recesija, opadanje broja stanovnika, nezaposlenost i jedan od najvećih problema zbog kojeg se moj grad pojavljuje u medijima – zagađenje zraka koje uzrokuje rafinerija u susjednom Bosanskom Brodu. Unatoč prosvjedima koji su održani i velike angažiranosti gradonačelnika Mirka Duspore, postignuti su jako slabi, pa čak i poražavajući, rezultati oko rješavanja toga problema. Unatoč svemu, grad i građani će se i dalje boriti za svoje pravo na čisti zrak sve dok se ne pokažu rezultati. Nasuprot svim tim problemima, naš grad ima i pozitivnu stranu koja ga i dalje čini naš atraktivnim i privlačnim za život. U grad se trenutno ulaže dosta novca za uljepšavanje, obnovu i modernizaciju. Trenutno se radi veliki šoping centar „Colloseum“ koji će biti najveći u regiji, rade se moderni unutarnji i vanjski bazeni, obnavlja se simbol našeg grada – tvrđava „Brod“ te je preuređen i sportsko-rekreativni centar „Poloj“ koji nam omogućava mnogobrojne oblike zabave tijekom proljetnih i ljetnih dana.

Ante Pezer, 4.g

Mali grad na obali Save, najljepši, najdraži – moj grad. Grad mog rođenja, djetinjstva, mladosti i odrastanja... I tako bih mogla nabrajati u nedogled jer ono što je tvoje, gdje boraviš tu ti je i srce, to ni za što na svijetu ne bi mijenjao. Puno starina, ali i novih i modernih zdanja, puno zelenila, parkova, prelijepo šetaliste uz Savu, romantika... sve je to netko s ljubavlju gradio mnogo prije nas, ostavio nam baštinu, a sada mi mladi trebamo polako preuzimati odgovornost jer grad ne čine samo zgrade: Grad, to smo mi, njegovi stanovnici! On je tijelo, a mi njegovo srce i pluća, kroz nas on nastaje i opstaje – on je moja sadašnjost i budućnost! Danas nam baš nije sjajno: kriza, nemoral i još mnogo toga kvari lijepu sliku grada. Samo kad pogledam preko Save i vidim dimnjake stare rafinerije uhvati me jeza. Još je gore što se taj dim može i osjetiti. Strašno! Dim iz dana u dan neprimjetno truje moj grad i okolicu. Zbog toga su se mnoge udruge dignule na noge, vjeruju da treba nešto poduzeti. I ministar i gradonačelnik obećali su da će sve riješiti. Meni se čini kako sve još uvijek stoji na mjestu i nažalost, ništa se ne rješava. Jedan problem zasjenjuje drugi, a planovi i obećanja padaju u vodu. Glavni i odgovorni ne odgovaraju nikome ni za što, a nas „male“ ljude nitko ništa ne pita. A svi bismo trebali biti ravnopravni, zar ne? Odakle onda tolike nepravilnosti, tolike razlike između onih koji imaju puno i onih koji nemaju doslovno ništa. Na ovom svijetu zaista je nemoguće uspostaviti pravdu i jednakost. Što nam vrijedi sve što imamo, ako nam zdravlje uništava tuđi nemar i neobzirnost?

Stoga se svi zajedno moramo još bolje založiti za očuvanje okoliša, da pluća našeg grada dišu zdravo, da bi nama i onima koji dolaze poslije nas ostao lijep i „zdrav“ grad. Čuvajući svoju okolinu čuvamo i ljudski život, a on je najvredniji. Moj grad je dosta propatio kako u prošlosti, tako i u Domovinskom ratu, bio je razrušen, spaljen, ali nije se predao. Opet su ga podigle vrijedne ruke slavonskog čovjeka i vratile u život.

Monika Polinčić, 4.g

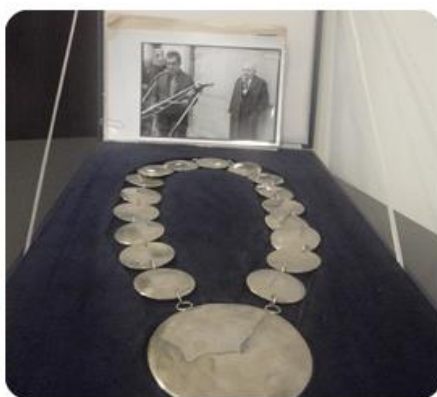
Spomen dom Dragutina Tadijanovića

Pjesnik i akademik Dragutin Tadijanović darovao je svoju pokretnu imovinu gradu Slavenskom Brodu i tako se nakon smrti ponovno vratio u svoj rodni slavonski zavičaj.

U prizemlju palače Horvat, ulici Ante Starčevića 8, smještena je memorijalna zbirka pjesnika Dragutina Tadijanovića, odnosno Spomen dom Dragutina Tadijanovića. U tom prostoru se po idejnom rješenju pokušavaju dočarati ambijentalne vrijednosti svake sobe iz pjesnikova zagrebačkog stana u Gajevoj ulici. Sobe su uređene zanimljivim elementima autentičnog namještaja, memorabilijama, bogatim arhivom, rukopisima, skulpturama, fotografijama, pismima, velikim brojem knjiga i umjetnina, značajnim uporabnim predmetima iz pjesnikova života, dočaravajući vrijeme u kojem je pjesnik živio.

Posjetitelji u tim prostorima, ispunjenim autentičnim namještajem, mogu gledati umjetničke slike, čitati naslove Tadijanovićevih djela, pojedine pjesme, ili pak slušati autora koji preko audio-vizualnih uređaja recitira svoje pjesme.

Lidija Rajaković, 4.b

Vila „Brlićevac“

Vila "Brlićevac" zaštićeni je spomenik kulture i jedan od malobrojnih sačuvanih ljetnikovaca Brodskog Vinogorja. Podignuta je u blizini staroga "Brlićevog čardaka" u sklopu velikog obiteljskog vinograda kojega je osnovao vjerojatno još Mato Brlić. Brlićevac je građen negdje od 1877. do 1880. Ljetnikovac je izgrađen u tada modernom "alpskom stilu", po uzoru na Švicarsku kuću u zagrebačkom Maksimiru, a u kombinaciji s lokalnom tradicijom graničarskih čardaka. U početku je služila kao lovačka kuća za jednodnevne zabave, da bi doskora bila pretvorena u obiteljski ljetnikovac. Tradicija duža od 100 godina da članovi obitelji Brlić u njoj provode ljetni dio godine. Tako je bilo i u Ivanino vrijeme, a i danas.

Kuću je naslijedio Ivanin unuk, prof. emeritus dr. sc. Vuk Milčić (1921.-2008.) koji je ljetnikovac rado otvarao posjetiteljima, posebno djeci, iz cijele Hrvatske. Danas je ta vila u vlasništvu grada Slavenskog Broda i županije.

Kristina Tomljenović, 2.a

DEMOKRACIJA

Duh demokracije ne može se nametnuti izvana.
On mora izrasti iz unutrašnjosti naroda. - M. Gandhi

Može li čovjek pred drugima srce prosuti?
Može li svoje dijamante voljno drugima dati?

Odgovor svi znamo.

Krije se na ulicama, u mračnim zakutcima.
U oku Arapa što u bolnici leži, optužen za terorizam.
Terorizam? A samo je bio u posjetu bolesnoj kćeri.
U oku siromaha što na ulici moli za sitan novac.

To je demokracija?

A gdje je ravnopravnost pred zakonom, sloboda,
sloboda informacije i sloboda izražavanja?

Demokracija... lijepa ideja... teorija...

Teorija i praksa baš se i ne slažu.

Ispravite me ako griješim.

Kako smo svi ravnopravni pred zakonom
kad vas namrtvo pretuku jer ste imali dugu kosu
ili frizuru koja nekomu nije po volji?

Ljudska pohlepa za moći i moralna izopačenost društva
guše ciljeve, duh demokracije, slobodu.

Imamo slobodu izražavanja,
možemo reći da nismo zadovoljni u našoj državi.

A... Naučili su nas da se bojimo svega,
i znanja i slobodnog izražavanja.

Demokraciju je stvorena s dobrim namjerama
i ne može je održati čovjek željan moći.

Ako demokracija znači biti pretučen jer si drugačiji,
onda ja nisam čovjek. Odreći ću se ljudstva.
Otići ću u šumu i sa životinjama dijeliti divlje nastambe.
Dat ću vjetru da me vodi i prirodi da me miluje.
Nećemo biti sretni dok ljudi ne nauče voljeti.

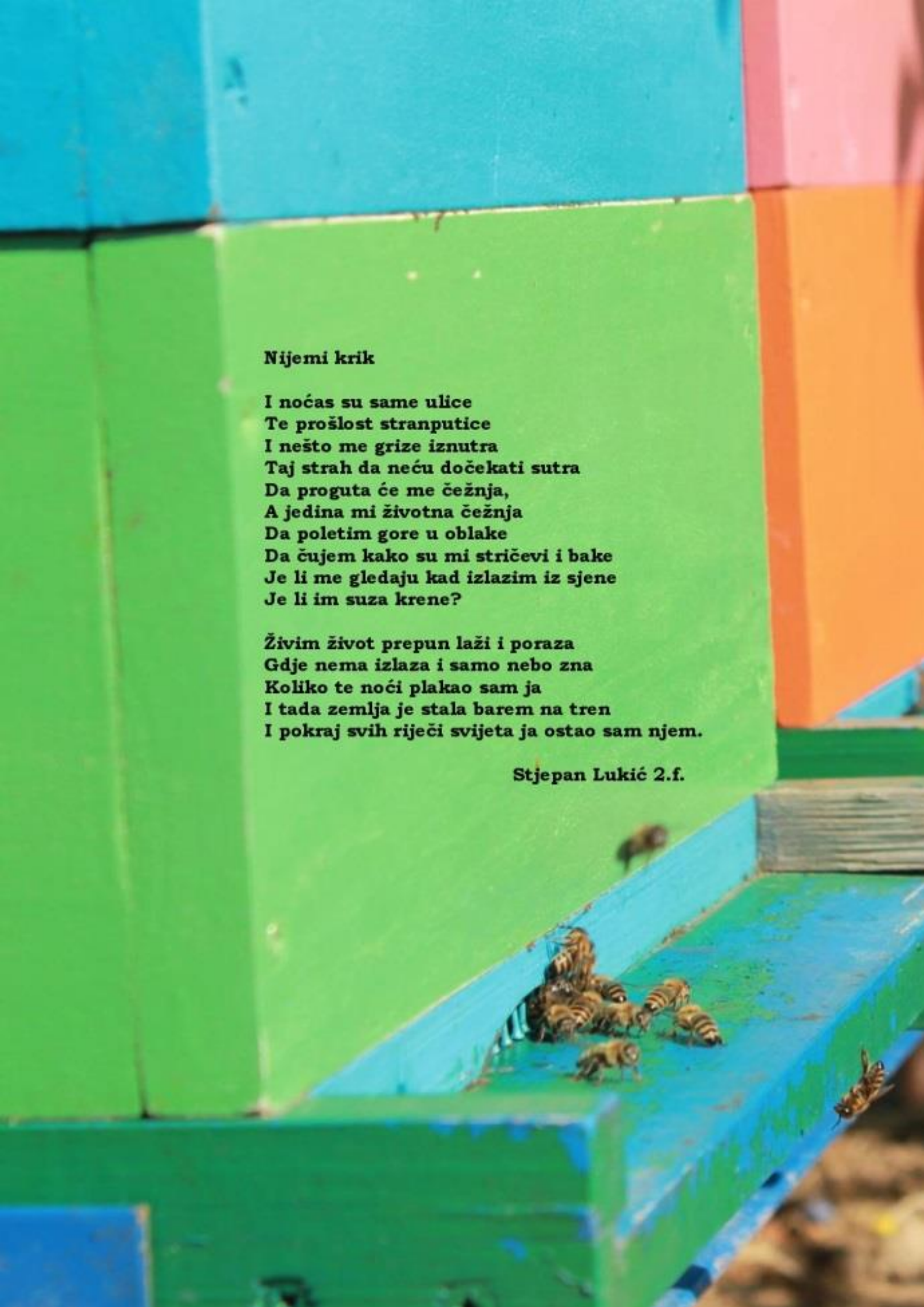
Tea Stojanac, 3.c

Nijemi krik

**I noćas su same ulice
Te prošlost stranputice
I nešto me grize iznutra
Taj strah da neću dočekati sutra
Da proguta će me čežnja,
A jedina mi životna čežnja
Da poletim gore u oblake
Da čujem kako su mi stričevi i bake
Je li me gledaju kad izlazim iz sjene
Je li im suza krene?**

**Živim život prepun laži i poraza
Gdje nema izlaza i samo nebo zna
Koliko te noći plakao sam ja
I tada zemlja je stala barem na tren
I pokraj svih riječi svijeta ja ostao sam njem.**

Stjepan Lukić 2.f.

TRIPTIH

KIŠA

*Ljepotica
Pleše
amo – tamo
I čini se:
Nikada ne će prestati...*

*Pokuca mi
Na prozor
I tiho
šapće:
Dan je za odmor.*

AH, TE KIŠE...

*Djetinjstva
Ljepotu
Donose mi
Kiše ...*

*Prijateljstva,
Radost,
Maštanja i igre
Donose mi kiše.*

*I sretna sam
Kad padaju.*

*A kad pomislim
Da se ne mogu
U prošlost vratiti,
Da djetinjstva
Nema više
Uzdahnem:
Ah, te kiše...*

PLAVA KIŠA

*Kao milost, klizi
u svijet.
Kao radost, pada
na cvijet.*

*Daje nam vodu.
Svojim blistavim sjajem
donijela je našoj zemlji
Slobodu.
Plava kiša ...*

*Ljubav je napojena.
Zemlja je nahranjena.
Svaka biljka veselo se njiše,
poslije Plave kiše.*

Martina Peunić, 3.c

ZAKLJUČIVANJE OCJENA NA KRAJU 1. POLUGODIŠTA

Početak 1. polugodišta – u znaku je obrade novoga gradiva. Učenici su pod utjecajem odmora i potrebno je neko vrijeme uhodavanja, zagrijavanja, zaleta za učenje, hvatanja ritma rada. Prve slabe ocjene znak su da je vrijeme za grijanje stolice.

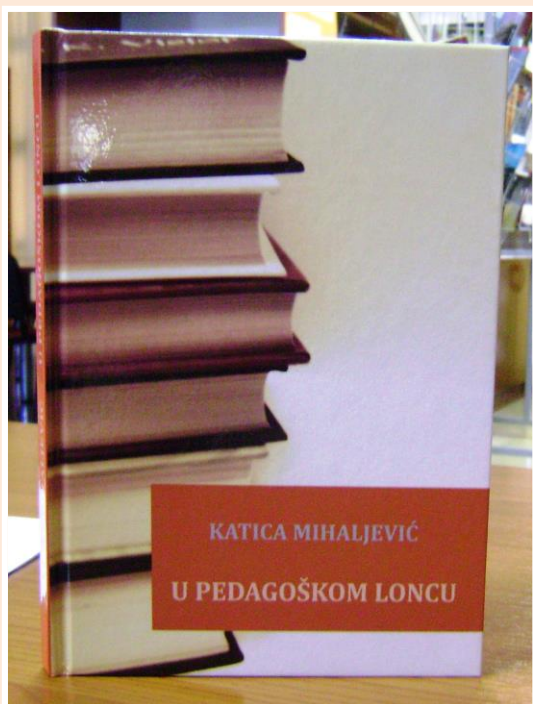
Koliko god učenici, na najuspješnijim satima obrade novoga gradiva, bili aktivni, inovativni, kreativni, bez sustavnoga učenja i ocjenjivanja – nema znanja.

Pri kraju 1. polugodišta završavaju se nastavne cjeline, provode se različiti tipovi ocjenjivanja, ubrzava se ritam učenja, ispravljaju se slabe ocjene, dobre postaju bolje, najbolje. Učenici se natječu, uspoređuju prosjeke.

Učenicima i profesorima je bitno da su dio programa odradili, ocijenili, zaokružili.

Učeniku je dano na znanje da je dobro radio, da je na dobrom putu, da ide na zaslužen odmor... ili obrnuto (ima li slabe ocjene).

Roditeljima je bitan uvid u uspjeh. Pohvalit će dijete za dobar uspjeh. Podijeliti s njim radost i ponos. Ili... Roditelj mora znati treba li dijete intenzivnije učiti neki predmet (i preko zimskoga odmora), treba li mu stručna pomoć, treba li ga više poticati, pratiti.

Učenici prvih razreda ove školske godine prvi put će se sa zaključivanjem ocjena u srednjoj školi sresti tek na kraju školske godine. Za neke možda kasno!?

Zaključivanje ocjena na kraju 1. polugodišta u srednjoj školi je bitno.

Na kraju 1. polugodišta u školi se prezentira rang-lista uspjeha razreda.

Razrednik dobije uvid gdje mu je razred u odnosu na ostale. Na satima razrednog odjela i roditeljskim sastancima o tome se razgovara – u cilju postizanja boljeg uspjeha.

...

Povod za pisanje ove crtice je odluka Hrvatskoga sabora u srpnju 2012. da na kraju 1. polugodišta nema zaključivanja ocjena.

Nezaključivanje ocjena na kraju 1. polugodišta učenike opušta, uspavljuje osjećaj obveze i odgovornosti, usporava ritam učenja, rasklima radne navike. Ne doprinosi radnom odgoju.

Zašto podilazimo učenicima i roditeljima? Želimo li pokazati da smo veliki pedagozi?

Da djecu štitimo od velikoga napora? Ne činimo li im medvjedu uslugu?

U ožujku 2013. profesorica hrvatskog jezika **Katica Mihaljević** objavila je knjigu *U pedagoškom loncu*. Zbirka je to kratkih crtica o radu u školi, problemima koji se tamo javljaju, ali i lijepim trenucima u razredu.

Ona piše prekrasne pjesme i pr...

Nama, tvojim razrednim kolegama, jasno je da želiš biti pravnica, no jesi li razmišljala o tome da studiraš književnost ili završiš kakvu umjetničku školu?

Talent je nešto što je prikvačeno na pojedince i oni se toga ne mogu riješiti. On neće s vremenom ispariti ako se posvetimo nečemu drugom. On čuči u nama i čeka da ga upotrijebimo. Moj talent i ja prijateljevat ćemo kamo god me budućnost odnese.

Ljubav prema životinjama također je važan dio tvoga života. Imaš li kućnog ljubimca? Kakav je tvoj stav o zaštiti prava životinja?

Za mene je posao veterinara posao iz snova. Ipak, životinjama se mogu baviti i kao pravica. Roditelji su mi rekli da sam prohodala prateći mačku. Od tada je moj život ispunjen šapama. Kroz moje ruke prošlo je mnoštvo različitih (vrsta) životinja. Imam psa i mačku koji imaju terapeutsko djelovanje na mene. Njihova prisutnost, poput gumice, briše sve moje brige. Vjerujem u narodnu izreku: „Što više upoznajem ljude, sve više volim životinje.“ Osobe koje se žrtvuju za životinje i bore za njihova prava za mene su heroji s ogromnim srcem i u potpunosti ih podržavam.

Od svega što trenutno učiš i činiš, što najviše voliš?

Najradije provodim vrijeme sa svojim kućnim ljubimcima. Smatram da svaka osoba mora pronaći nešto što joj omogućuje skriti se od svakodnevice. Onaj tko to ne umije svijetom će koračati pognut i s vremenom će postati preumoran. Briga o životinjama je moje najslabije breme jer one svojim toplim pogledima isišu svaki moj nemir i vrata mi snagu.

Postoji li nešto što bi promijenila u životu?

Ne bih ništa mijenjala. Svi moji tereti omogućili su mi da izgradim sebe i kada bih promijenila nešto, to onda ne bih bila ja.

Za kraj, želiš li nešto poručiti mladim, skrivenim umjetnicima?

Biti umjetnik je dar koji može biti i blagoslov i prokletstvo. Osim što traži odricanje i žrtvu, umjetnost nam omogućuje da svijet vidimo drugačijim očima. Ponekad nam nisu potrebni drugi jer... zanimljivo je družiti se sa svojim drugačije obojenim umom. Ipak, ne smijemo dopustiti da nas drugi zbog toga napuste i da postanemo neshvaćeni i čudni. Promatrajte druge ljude, uspoređujte njihove sposobnosti sa svojim i shvatit ćete koliko ste posebni. Ne trudite se potisnuti svoje talente jer netko smatra da su beskorisni. Talent će za vas otvoriti vrata novoga svijeta, vrata na koja možete pokucati samo vi.

Svaki razred ima svoje nadarene pojedince. U našem – inače pravničkom – usmjerenju našla se jedna umjetnička duša. Oriovčanka Katarina Sirovina, mnogima poznata pod nadimkom Sirče, svoje misli najčešće, a i najbolje, izražava olovkom. Katarinina „Priča o jednom harmonikašu“ (u cijelosti objavljena na internetskoj stranici Škole) pobijedila je na literarnom natječaju kojega je u studenom organizirao Brodski harmonikaški orkestar „Bela pl. Panthy“ u suradnji s Gradskom knjižnicom. Skromna je pobjednica imala čast uživati u zvucima harmonike na koncertu brodskih harmonikaša, pročitati nagrađeni uradak i dobiti veeliki pljesak u prepunoj dvorani te „popiti kavu“ s gradonačelnikom. Ponosni, odlučili smo predstaviti našu Sirče svim učenicima naše škole.

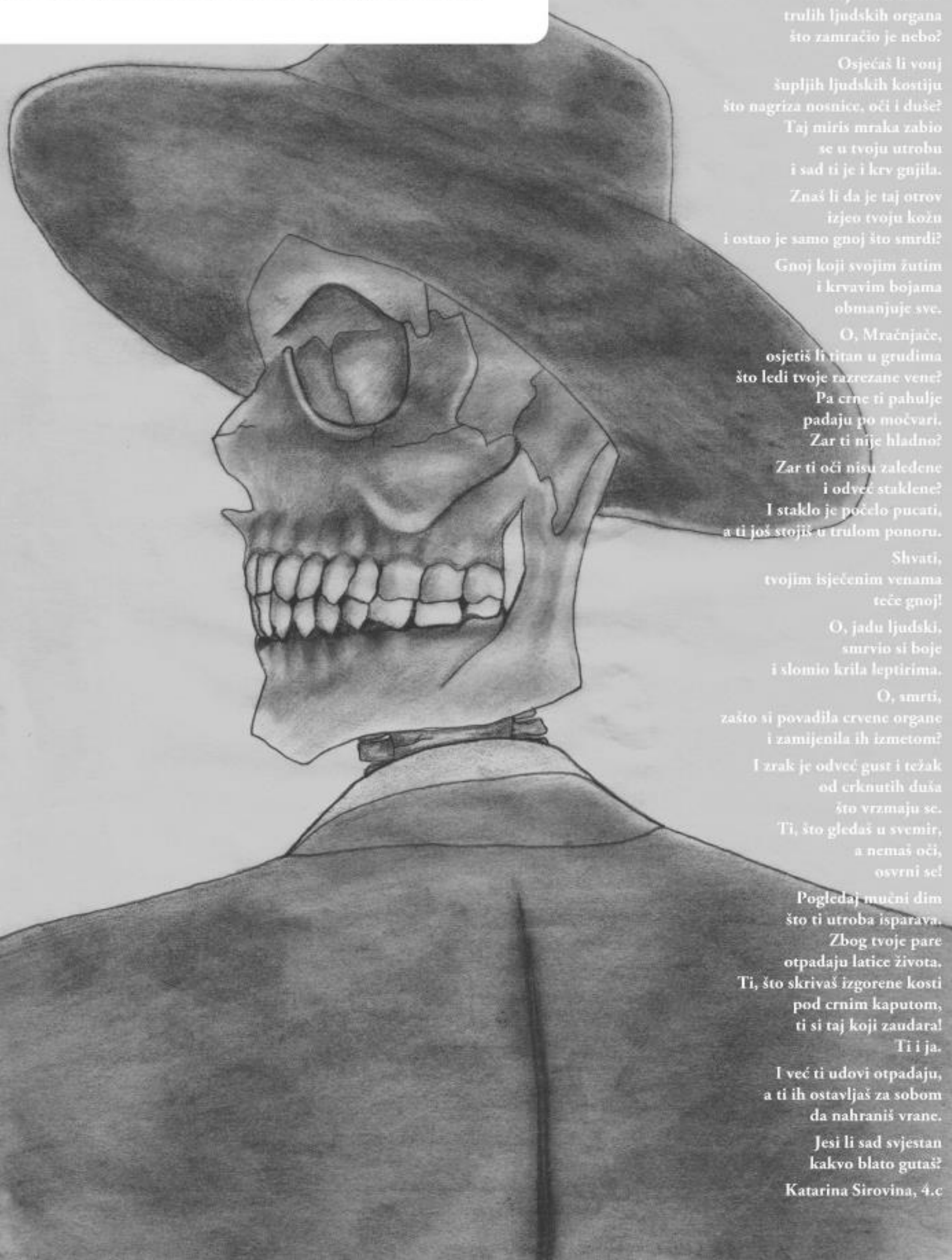
Za početak, reci nam kako si otkrila svoj umjetnički talent?

Rijetki su svjesni svoga talenta dok ga netko drugi ne prepozna. Otkako sam naučila prva slova, volim pisati i rečenice s lakoćom teku po papiru. Ipak, smatrala sam da to svakome uspijeva jednako dobro. Tijekom moga školovanja profesori su često moje radove izdvajali i pokazivali ih s riječima hvale, no čak ni to mi nije ulilo dovoljno samopouzdanja. Tek kada sam postigla uspjeh s Pričom o jednom harmonikašu, shvatila sam da se moj izbor riječi nešto razlikuje od riječi koje rabe moji vršnjaci.

Kako usklađuješ svoje školske obveze sa svojim hobijem – pisanjem?

Naravno da više pažnje posvećujem školskim obvezama, ali nađe se vremena i za pisanje. Ideje mi često dolaze navečer, pred spavanje, ili ujutro, čim se probudim. Riječi mi tada lebde po mislima i doslovno me natjeraju da ih zapišem. Tek tada su moje misli mirne i mogu se posvetiti ostalim obvezama.

riče, voli životinje i... bit će pravnic!

Mračnjaku

Osjećaš li smrad
trulih ljudskih organa
što zamračio je nebo?

Osjećaš li vonj
šupljih ljudskih kostiju
što nagriza nosnice, oči i duše?

Taj miris mraka zabio
se u tvoju utrobu
i sad ti je i krv gujila.

Znaš li da je taj otrov
izjeo tvoju kožu
i ostao je samo gnoj što smrdi?

Gnoj koji svojim žutim
i krvavim bojama
obmanjuje sve.

O, Mračnjače,
osjetiš li tigan u grudima
što ledi tvoje razrezane vene?

Pa crne ti pahulje
padaju po močvari.
Zar ti nije hladno?

Zar ti oči nisu zaledene
i odveć staklene?

I staklo je počelo pucati,
a ti još stojiš u trulom ponoru.

Shvati,
tvojim isječenim venama
teče gnoj!

O, jadu ljudski,
smrvio si boje
i slomio krila leptirima.

O, smrti,
zašto si povadila crvene organe
i zamijenila ih izmetom?

I zrak je odveć gust i težak
od crknutih duša
što vrzmaju se.

Ti, što gledaš u svemir,
a nemaš oči,
osvrni se!

Pogledaj mučni dim
što ti utroba isparava.

Zbog tvoje pare
otpadaju latice života.

Ti, što skrivaš izgorene kosti
pod crnim kaputom,
ti si taj koji zaudara!

Ti i ja.

I već ti udovi otpadaju,
a ti ih ostavljaš za sobom
da nahraniš vrane.

Jesi li sad svjestan
kakvo blato gutiš?

Katarina Sirovina, 4.c

Pjesnikinja pita pjesnikinju

U kolovozu 2012. profesorica naše Škole Ivana Opačak izdala je zbirku pjesama *Žedna blizine*, Čitajući pjesme shvatila sam da pišemo o istim temama (Savi, vjeri...) različito (i stilski i oblikom). Zavirile smo u svijet pjesme, stvaranja...

* Profesorice, koliko dugo radite u Školi? Što predajete?

- U Školi radim 10 godina. To je moje drugo radno mjesto, no jedino mjesto gdje od prvoga trena nekako osjećam da pripadam. Učenike učim hrvatski i engleski jezik. I nemoj me pitati koji od ta dva jezika i nastavna predmeta više volim...

* Što Vama znači pisanje?

- Pisanje... Riječi su mi jako važne. Što reći, kako reći, komu i kada... Riječi imaju snagu srca, umiju satakati srce, pokloniti svijet... Davno sam, još u gimnazijskim danima, u trenutku pjesničkog nadahnuća, shvatila: *živim da bih pisala; pišem da bi znao netko da sam živjela...*

* Možete li dati svoju definiciju pjesme?

- Volim književne usporedbe pjesnika s pticom. Pjesma je pjesniku što je ptici sloboda. Život nas svakodnevno sputava. Obvezama, brigama, razočaranjima. Lijepo je moći pobjeći, katkada i od sebe same, vinuti se u visine... U tim trenucima jasnije vidim, istinu spoznajem srcem.

* Vaše srednjoškolske pjesme su iznikle iz bola, a pjesme o djeci su preplavljene srećom, blaženstvom. Ljutite li se kad na djecu? Može li ljutnja biti inspiracija?

- Puno sam patila u mladenačkim danima. Ili sam samo pretjerano emotivno doživljavala sve trenutke svoga odrastanja?! Danas se puno smijem, igram, kreativno izražavam... Djeca su zaslužna za to – moja djeca i moji učenici. A i ljutim se – katkada na čitav svijet. U jednom pjesničkom trenutku sam zagrmjela: *Smrđi ovakav svijet! Ugasite ga!*

* Mijenjate li formu, oblik pjesme?

- Uvijek mi je bilo važnije što reći nego kako reći. No, katkad me život, pa i moj posao, odvedu u eksperimentiranje, u avangardnu pjesmu. Na

literarnoj radionici *Brod na Savi* napisala sam svoju prvu pjesmu na engleskom jeziku. Poslije je nastao čitav opus...

* Vratimo se na početak, na naslov zbirke. Čije ste blizine žedni?

- *Žedna blizine* naslov je koji mnoge začuđuje. No, oni koji me poznaju reći će da me oslikava. Živimo u svijetu u kojem smo jedni drugima stranci – unutar obitelji, na poslu, u prijateljskim odnosima. Zajedno kročimo istim putem, a krijemo se jedni od drugih i... idemo kroz život sami. To me boli. Volim ljude i volim kad me vole. Žedna sam čovjeka. Žedna sam i Božje blizine. Jedino On može biti most između ljudi.

* Nalaze li pjesme danas čitatelje?

- Pjesma uvijek nađe čitatelja. Ne treba težiti da ih bude mnogo nego da budu oni pravi.

* Ima li nešto što Vas nisam pitala, a željeli biste reći?

- Pitala bih tebe nešto za što sam ostala uskraćena u životu. Kako se osjeća učenica trećega razreda srednje škole na pragu nečega tako važnog kao što je izdavanje druge knjige pjesama?

- Osjećam se zbunjeno. Ne znam hoću li uspjeti kao pjesnikinja, ali znam da volim pisati. Pisanje je zrcalo duše. Pišući izrazim ono što ne mogu usmeno reći. Svaka pjesma i zbirka ima za mene posebno značenje. Prva zbirka *Ti si kutija sa zlatom* sadrži moje pjesme iz osnovne škole, a druga *Razgovor kroz kapi kiše* okuplja srednjoškolske pjesme i u njima će ostati mladost.

Martina Peunić, 3.c

VENI, VIDI, VICI... (dođoh, vidjeh, pobijedih... kaže Cezar, a mi:)

Već sedam mjeseci učenici smo EKB škole. Možemo reći da smo pravi sretnici jer smo se brzo snašli, prilagodili zgradi, profesorima, kolegama... svemu. Školska zgrada smjestila se na istoku grada i stara je tek pet godina. Lokacija škole je vrlo nezgodna ako nemate prijevoz i pješak ste. Istina, organiziran je prijevoz učenika-putnika od Željezničkog kolodvora do škole, ali autobus ima premale kapacitete za prijevoz putnika, pa u njemu vlada gužva.

Svima je školski okoliš izuzetno važan. Nije nam svejedno što oko škole na prostranim zelenim površinama odmah nije zasađeno dovoljno stabala koja bi nakon pet godina svojim krošnjama davala hlad ako poželimo sjesti pod njih ili jednostavno iz učionice odmarati oči na zelenilu. Nitko se nije sjetio da oko škole postavi klupe na kojima bi mogli provoditi velike odmore zajedno sa kolegama jedući svoj obrok i opuštajući se u dobroj prijateljskoj atmosferi.

Garderoba naše škole je premala za svu odjeću i obuću učenika koji kroz nju svakodnevno prolaze, pa nam se često događa da zbog silne gužve u njoj zakasnimo na bus. Svima nam je nejasno zašto se svi prozori u garderobi ne mogu otvoriti da bi se osvežio zrak pun „miomirisa“ iz naše obuće.

Hol škole je odličan prostor za druženje, prostran je i svijetao, vrvi dobrom atmosferom pogotovo pod velikim odmorom. Nitko od nas nema riječi prigovora na higijenu sanitarnih čvorova i čistoću cijele zgrade. Prehrana učenika u školi je jako važna, dobro svi znamo koje namirnice bi trebale biti uključene u zdrav obrok, ali su naši daleko od toga! Ugljikohidrati, slatko, obilje sira na pizzama, opet

slatko, ugljikohidrati... strava! Rijetki su učenici koji mare za zdravu prehranu, valjda ćemo kroz satove tog osporavanog zdravstvenog odgoja naučiti o zdravoj prehrani. Još kad bi takve zdrave navike kod nas i zaživjele!

Znamo dobro da je tjelesna aktivnost uz ispravnu prehranu važna za naše tijelo, ali mi nemamo dvoranu za održavanje nastave TZK. Nastavne satove TZK odrađujemo u običnoj učionici, tamo nam je baš nikako. Nastava TZK koju odrađujemo na svježem zraku za većinu nas predstavlja muku: prevruće ili prehladno za izvođenje fizičkih aktivnosti, ali smo prisiljeni na to.

Nema mnogo škola u državi koje se mogu pohvaliti dobrom informatičkom opremom koju ima naša škola. Zahvaljujući tako dobroj opremljenosti učenici su motivirani za napredovanje na području informatike. Školska knjižnica je fantastična, osim lektira, bogat je fond beletristike i naslova koji su nama primjereni. Osim toga, na računalima u knjižnici možemo dobiti sve usluge koje nam trebaju.

Atmosfera među učenicima je prijateljska, nema nasilja ni krađa i uvijek smo jedni drugima dobrodošli. Naši profesori su vrlo realni i trude nam se pomoći u svakom pogledu.

Ako izuzmemo navedene sitnice, škola je u redu i još nismo čuli nikakve veće primjedbe od naših školskih kolega. Ja i Marko više-manje mirno spavamo i svaki dan se gotovo veselimo kad dođe vrijeme (osobito ponedjeljak) za odlazak u školu, a još više se veselimo kad dođe vrijeme odlaska iz škole. Tko još voli školu više od druženja s prijateljima izvan nje?

**„Evo mene moji ljudi, doša sam Vam na bevandu,
još je živa naša loza, još se krije uz verandu.**

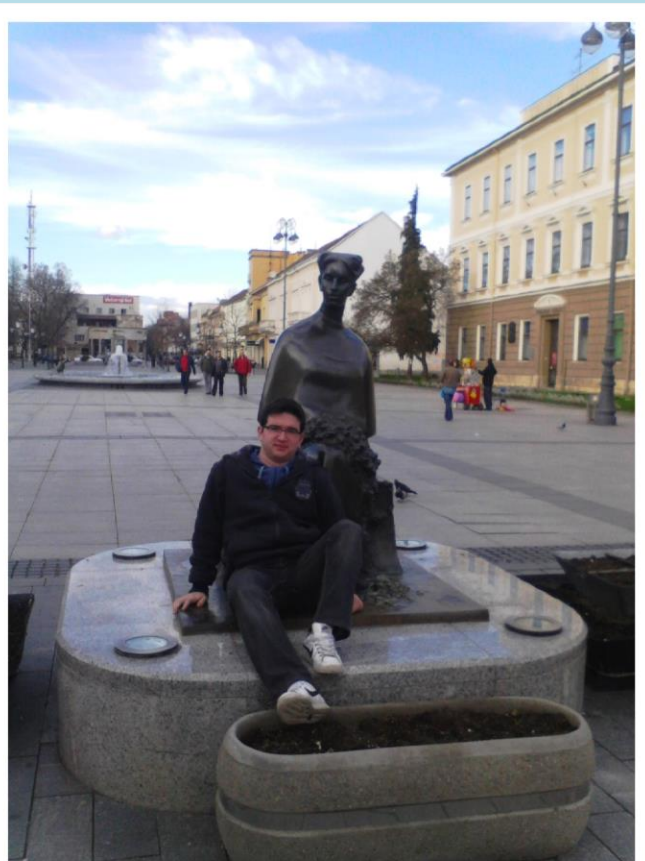
**Evo mene lipi moji, bili galeb neka leti,
oduvijek je bila pisma, Dalmacija, zakon sveti.“**

Došao sam s Brača, meni najljepšeg otoka na svitu. Došao sam „trbuhom za kruhom“, tj. za školom. Ostavio sam za sobom oca, mater, nonu i sestru, a i Bonga, moga kućnog ljubimca, kada sam pošao na put kod tete i barbe u Slavonki Brod. Nije lako otrgnuti se od svog kamena i mora.

Povlja, moje rodno mjesto, broji oko 450 stanovnika, a smjestila se na sjeveroistočnoj strani otoka Brača. Mještani se bave maslinarstvom, ribarstvom i turizmom. Zimi je najzabavnija berba maslina kada cijela obitelj ide u polje. Prvo se dobro umorimo berući, zatim u masliniku roštiljamo ili kuhamo grah u kotlu. Mještani dane provode kartajući trešet i briškule, svađajući se.

Cijeli Brač oživi za vrijeme ljetne sezone. Najveselije je za vrijeme *fijere*, 24. lipnja, kada u mjestu slavimo svetog Ivana, našeg zaštitnika. Naše se žene „ne ubijaju“ previše od posla u to vrijeme praveći po nekoliko vrsta kolača i jela kao Slavonke za kirvaj, nego se napravi malo bolji ručak i samo jedan kolač, popodne se odlazi na misu i u procesiju oko našeg mjesta. Navečer se svi skupe na rivi gdje se pjeva i pleše, uživa u roštilju i ribi na gradele. Pleše se tako po cijeloj rivi do sitnih jutarnjih sati. Riva nam je sve, tu se okupljamo, slavimo naše fešte i procesije.

Dalmatinci u srcu i duši, ma gdje god bili, žive za

more, kamen i *bilu* boju. Zavolio sam ja i Slavoniju gdje su mi po majci korijeni. Moja teta Mirjana je s petnaest godina došla živjeti s Brača i školovati se kod bake Marije. Kako u šali zna reći, pokupila je najbolje od Bračana i Slavonaca. Slavonke su vrijedne žene poznate nadaleko po svojim kolačima, a kulen i slavonska šunka opasno konkuriraju mom omiljenom bračkom pršutu, janjetini i palamidi. Dalmatinska jela su lagana, puna povrća i ribe, prava je to mediteranska kuhinja, a maslinovo ulje najvažnije. Kolači imaju u sebi puno manje oraha i masnih krema nego slavonski, a najpoznatiji su: fritule, rožate, kroštule, sirnice i slavna bračka torta.

Ono najljepše u Dalmaciji je naša pjesma o ljubavi, životu na kamenu i moru, o dalmatinskom ponosu i *dišpetu* (prkosu), a posebno o ljubavi prema svome kraju.

Slavonska pjesma je pjesma o ljubavi prema ženi, konjima, običajima, tamburici i slavonskoj ravnici. Pjevaju se i bećarci koji su me iznenadili kada sam došao u Brod svojim prostim i smiješnim rimama.

Kako sam počeo sa stihovima tako ću i završiti.

*„Zato danas kada me pitaju tko sam,
što sam, kome pripadam,
kažem glasno s puno ponosa:
krv dalmatinska, duša slavonska.“*

Marko Martinić Meštrante, 3.e

Recept za bračku tortu moje mame

Sastojci:

Tijesto: 12 jaja
500 g šećera
1 naranča
500 g mljevenih badema
1 dl Maraskina
Glazura: 5 žlica mlijeka
3 žlice šećera u prahu
1 žumanjak
100 g čokolade i žlica margarina ili maslaca

Priprema:

- 1.) Pripremite: 12 jaja, 500 g šećera, 1 naranču, 500 g neguljenih mljevenih badema, 1 dl Maraskina
Za glazuru 5 žlica mlijeka, 3 žlice šećera u prahu, 1 žumanjak, 100 g čokolade i 1 žlica maslaca ili margarina.
- 2.) Izradite žutanjke sa šećerom, dodajte sok i naribanu koru naranče, Maraskino, bademe i snijeg od 12 bjelanjaka. Smjesu ulijte u kalup za tortu od 29-30 cm.
- 3.) Pecite tortu u prethodno zagrijanoj pećnici na 200 o C, 60 min. Nakon 10 min pečenja smanjite temperaturu u pećnici i posljednjih 30 min pecite na temperaturi od 150 o C.
- 4.) Torta ostaje neprozvana. Za glazuru pomiješajte žutanjke sa šećerom, dodajte mlijeko u kojem ste na pari omeškali čokoladu. Miješajte na vatri dok se sastojci ne sjedine. Maknite s vatre i miješajte dalje da dobijete smjesu, te dodajte maslac ili margarin.
- 5.) Preljite tortu glazurom. Torta je vrlo krhka, najbolje da odstoji jedan dan.

*„На світі є одна країна,
Яку люблю - це Україна.
Її люблю, любити буду
І ніколи я її не забуду“*

*„Na svijetu postoji jedna
zemlja
koju volimo - to je Ukrajina!
Nju volim i voljet ću je,
i nikada ju neću zaboraviti.“*

Prije dvadeset i pet godina moja mama je iz daleke Ukrajine, dijela tadašnjeg Sovjetskog Saveza, došla u Hrvatsku, koja je bila u sustavu SFRJ. Na tako veliki korak u životu odlučila se jer je na ovim prostorima život bio puno bolji nego u njezinoj domovini. Uskoro je ovdje upoznala moga tatu koji također ima ukrajinske korijene.

Prvi put sam bila u Ukrajini s dvije godine. Sve do 2007. godine posjećivala sam brojnu maminu obitelj skoro svakog ljeta. Njihov jezik nikada mi nije bio problem, jer me mama od malena učila ruski, a sa pet godina sam pohađala vrtić gdje sam naučila i ukrajinski jezik. To su vrlo različiti jezici. Dio svakog ljeta provodila bih u gradiću Khersonu, maminom rodnom gradu, a nakon toga bih boravila u Odessi. Odessa je glavna pomorska luka Ukrajine, na Crnom moru, ujedno je i turističko središte Ukrajine.

Prošlo ljeto bila sam presretna što napokon putujem, ali put do tamo bio je mukotrpan. Putovali smo vlakom 36 sati u nemoguće lošim uvjetima. U gradu Vinnytsia dočekala nas je teta Larissa. Nakon tjedan dana mama i ja smo otputovale u Kherson, grad na jugu Ukrajine koji se nalazi na poznatoj rijeci Dnjepar. Tamo sam provela mjesec dana. Noćni život u Ukrajini je raznolik, ali mlađi od osamnaest godina ne izlaze, jer im je u većini noćnih klubova ulaz zabranjen.

U glavni sam se grad Ukrajine – Kijev, odmah zaljubila. Čim sam došla u Kijev sestrična me upoznala s Metroom, sustavom podzemnih željeznica koje povezuju cijeli grad Kijev i uz pomoć kojega se brzo može stići na željeno odredište. Podzemni vlak čeka se najduže četiri minute! Prvi put kada sam ušla u Metro imala sam osjećaj kao da sam u filmu. Tisuće ljudi oko mene, svatko ide svojim putem i sve je tako ubrzano da me na početku i prestrašilo.

Glavna ulica u Kijevu zove se Kreschatik. To je ujedno i najpoznatija ulica u kojoj se nalaze sve značajne državne ustanove. Grad Kijev pun je starih crkava i katedrala poznatih diljem svijeta kao što je Vladimirska katedrala (Vladimirsky sabor), stara skoro tisuću godina. Diljem svijeta jako je poznato i svetište Pecherska Lavra. Pod zemljom je sagrađeno 300 grobnica svetaca. Ljudi se spuštaju pod zemlju moliti s

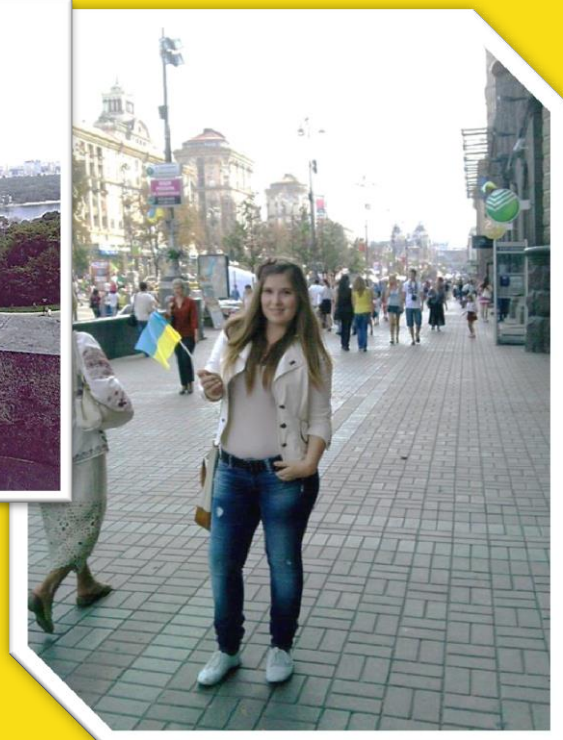
upaljenim svijećama što je vrlo dojmljivo. Običaj je započeo kada je jedan od pokopanih svetaca sebi odlučio sagraditi pećinu kako bi se u miru molio, da bi mu se s vremenom pridruživali ostali monasi i tako se pećina proširila. Kroz tu pećinu hoda se uskim hodnicima i prolazi pokraj katakombi svetaca.

U Kijevu sam provela mjesec dana što mi je sasvim dovoljno da sa sigurnošću mogu reći kako bih tamo željela zauvijek živjeti. U Ukrajini si dobar život mogu omogućiti samo ljudi koji imaju visoko obrazovanje ili dobro plaćen posao. Ljudima s niskim obrazovanjem plaće su vrlo male, puno niže nego kod nas, dok su cijene u trgovinama gotovo iste kao ovdje. Ono što je trostruko jeftinije nego u Hrvatskoj su cigarete i alkohol. Ukrajinci najviše piju votku i pivo. Na ulicama se često mogu susresti ljudi u alkoholiziranom stanju.

Školstvo u Ukrajini je koncipirano drugačije od hrvatskog. Ukrajinci kreću u školu sa šest godina i pohađaju deset razreda. Ocjene im se kreću u rasponu 1 do 12, a školu završavaju sa šesnaest godina i nakon toga se upisuju na fakultet. Tijekom školovanja nose uniforme, a svaka škola ima svoju odoru. Djevojke nose crne suknjice i bijele košulje, dečki isključivo odijela. Nastava započinje svake godine 1. rujna kada svi učenici donose razrednicima cvijeće prije održavanja priredbe povodom nove školske godine.

Tako je 1. rujna 2012. završio moj posjet Ukrajini. Kući smo se mama i ja ovaj puta ipak uspjele vratiti avionom pa smo za samo dva sata već bile u Hrvatskoj. Kada završim srednju školu moja najveća želja je otići u Ukrajinu studirati i tamo ostati živjeti.

Bukatko Ksenija, 3.e

Das Leben in einem Dorf oder in einer Stadt?

Ich wohne in Slavonski Brod. Das Leben in meiner Stadt ist ruhig und es ist nicht viel los, weil Slavonski Brod eine kleine Stadt ist. Der Morgen sieht sehr ruhig aus, Leute gehen zur Arbeit mit den Bussen oder anderen Verkehrsmitteln. Es gibt nicht viel Verkehr wie in einer Großstadt. Ich denke, dass meine Stadt sehr gute Verkehrsverbindungen hat und es gibt keine Eile in der Stadt. Mein Schulweg ist nicht lang. Ich gehe zu Fuß zur Schule und ich brauche nur 5 Minuten.

Die öffentlichen Verkehrsmittel sind meistens pünktlich und bequem. In meiner Stadt sorgt man sehr viel für den Umweltschutz: z.B. Leute rezyklieren den Müll, aber das große Problem ist, dass die Luft sehr verpestet ist. Die Luft ist so verpestet wegen der Raffinerie in der Stadt Bosanski Brod, und

wir können nichts dagegen machen, weil es aus einem anderen Land kommt.

Das Leben in einer Kleinstadt ist mir OK. Es ist nicht langweilig, wenn man gute Freunde hat, und wenn man optimistisch ist. Die Vorteile sind zum Beispiel ein größeres Angebot von Freizeitaktivitäten, mehr Möglichkeiten für einen guten Job als in einem Dorf, aber ich finde, dass es mehr Grün sein sollte, es gibt zu viel Beton. Die Luft ist nicht so gut, und die Leute sind manchmal nicht so nett, denn sie meckern wenn wir Fußball spielen und rufen die Polizei wenn es schon 23:00 Uhr ist. Die Menschen aus einem Dorf sind viel netter, sie begrüßen alle Dorfbewohner und alle anderen Leute, die nicht in einem Dorf wohnen.

In 10 Jahren sehe ich mich in einem Dorf, wo die Luft mir besser gefällt, und wo ich mich erholen kann, da es in einem Dorf nicht so viel Lärm gibt.

Antonio Šola, 2.e

Dear teachers!

I am writing a letter because I would like to tell everyone how a different way of education can help students learn better. To make schools a good place for teaching and learning, it is important that teachers, students and parents work together, to be a good team.

I believe that more children will receive their education at home in the future. It would be better for students to learn at home, because that will affect their learning in a better way, and it would leave us more spare time. Headmasters, teachers, students and parents all need to make use of technology – teachers will teach from their teaching studios, students will use video cameras and electronic white boards, send e-mails to teachers and other students.

We will look at each other on screens and talk using headphones and micorphones.

Once a year, there will be a sports day or a school trip, on which we could get to know each other better.

Also, parents will sometimes take the role of teachers and teach their children at home. Many parents believe that there will be too much bullying in the future and too many students in classrooms, which will make a great problem for the teachers, because they will not be able to dedicate themselves fully to all students. Home education will prevent students from skipping school, as well. It will also be easier for the teachers to recognise talented and creative students.

I'm looking forward to that kind of future.

Daria Bubalo, 2.a

Let's make the world a better place

The world we live in seems like a place of equality and liberty for all. Yet, beyond this curtain of false truths, we can find this world does not, in fact, give everyone an opportunity. Indeed, if we work hard, we have a chance to succeed, but this chance is not equal for all, is it? What about the oppressed? The belittled? The ignored?

There are seven billion people on this planet. We savor our lives, IM-ing with our friends about how much we "heart" various things; our greatest problems being schoolwork, social relations and the latest exploits of Justin Bieber. But that kid everyone in your class makes fun of for "being a queer"? That girl everyone thinks is stupid because of her hair color? His/ Her life is not so simple, and neither are the lives of many on this so called "world of opportunity". And what about the elderly? The differences in our generations make us move further and further away from one another, never really giving each other a chance. So what do we do to make this world a better place for all these people?

Should we attempt to influence the government? They, after all, are the ones responsible for making all our lives better; they may as well direct some resources to helping the oppressed. They could, at the very least, legalize gay marriages. Doing so would greatly reduce the discrimination against them.

Or does the problem lie in our society? It is, unfortunately, in our nature to hate and fear that which is different from us, which we cannot understand. So should we attempt to modify our society by introducing these subjects to the world? Why don't we tell our children about the nature of homosexuality instead of telling them it is an "abomination"? Why don't we explain our grandparents why we spend so much time on our phones and computers instead of telling them to "get lost"?

We must build a bridge between our generations, between those of different genders, races, nationalities and orientations, so we can all have a chance to succeed! And if we are determined, we can be the ones to lay the foundations of this bridge! To many of you, this may seem farfetched, even impossible. But what you fail to consider, is that this world will eventually be ours! It is us, the young, who determine its future. So, will we try to make the world a better place?

That, my fellow students, is up to you.

Fran Filajdić, 2B class, The Secondary School of Economics in Slavonski Brod, Croatia

Njemu je engleski poput materinskoga

Fran Filajdić učenik je 2.b razreda naše škole. Na satu engleskoga jezika često uveseli razred čitajući tekst s različitim ulogama, mijenjajući intonaciju i boju glasa. Nekad ispriča i poneki vic na engleskom... koji mnogi ne razumiju, haha. Dok ostali s mukom vježbaju gramatiku, on piše eseje, čita romane na engleskom, rješava testove s natjecanja... jer sve uobičajeno njemu je – „dosadno“! Iako je u Osnovnoj školi Ivana Brlić-Mažuranić (kod, kako sam kaže, veoma stroge nastavnice) stekao veliko znanje, on vjeruje da je engleski NAUČIO igrajući igrice na kompjutoru i play stationu. Kako god, njegovi odlični rezultati na natjecanjima iz engleskog jezika, njegovi školski uratci i ocjene kazuju da on engleski doista ZNA. I da još nije lijep, možda bi postao i romanopisac... na engleskom jeziku! Kako sam kaže, hrvatski ga ograničava, više voli engleski jer se može bolje izraziti.

Fran je još u osmom razredu osnovne škole osvojio **1. mjesto na školskom i županijskom natjecanju**. Bio bi pozvan i na državno natjecanje da mu nisu „falila“ 2 boda. Unatoč tome, skromni je Fran bio zadovoljan. Srednja je škola donijela nove izazove... i rezultate. U svibnju 2012. godine Fran je osvojio sjajno **3. mjesto na državnom natjecanju u uvjerljivom govorenju** "English in Action" u organizaciji Udruge za promicanje multimedijске nastave (UMNA). Kako naša profesorica engleskoga, Ivana Opačak, kaže, bio je to „iznimno veliki uspjeh za učenika prvoga razreda jedne strukovne škole uzme li se u obzir veliki broj natjecatelja iz Hrvatske te činjenica

da su

1. i 2. mjesto osvojile učenice završnih razreda zagrebačkih gimnazija". U studenom 2011. godine nas dvanaestero „engleza“ uključilo se u etwinning projekt **"E-mag: Writing a EUROPEAN magazine for YOUNG PEOPLE"**. Fran je napisao izvrsne članke o odnosu mladih i starih te potrebi međugeneracijske solidarnosti. Osim toga, mnogima je pomogao kao lektor i korektor, a i profesorici je bio tehnološka podrška. Naš je školski eTwinning tim, pod vodstvom školske knjižničarke Marije Deanković i profesorice Opačak, osvojio nagradu za „**Projekt mjeseca**“ od Agencije za mobilnost i programe Europske unije (AMPEU).

U siječnju ove godine Fran je **pobijedio na školskom natjecanju** iz engleskoga jezika. Kad je, nedugo potom, pedagoginja naše škole došla na sat engleskoga jezika kako bi nam rekla da je Fran pozvan na županijsko natjecanje, on je skromno upitao: „Kako sam to uspio?!“ Da, kako je samo uspio **pobijediti i na županijskom natjecanju**?! Ne samo to, nego je pozvan i na državno natjecanje (kao prvi na listi!) te će ondje dati svoj maksimum i (ZNAMO) osvojiti dobro mjesto. Veliku potporu ima od svoga 2.b! Vjerujemo u njega i nadamo se da će u životu uspjeti ostvariti sve što želi...

Marina Zorić, 2.b

eTwinning projekt u našoj školi

Ove školske godine učenici 2.e razreda naše škole su se, pod vodstvom profesorice engleskoga jezika Mirte Kos Kolobarić, uključili u eTwinning projekt pod nazivom *Let's introduce our city (Predstavimo naš grad)*. Ovaj projekt je bilateralni, što znači da imamo jednu zemlju partnera. Naši eTwinning partneri su učenici iz Francuske, točnije iz grada Versaillesa. Ciljevi ovog projekta su međunarodna suradnja i usavršavanje učenika na području engleskoga jezika i hotelijersko-turističke struke. Učenici imaju eTwinning prijatelje u drugoj europskoj državi s kojima izmjenjuju prezentacije tematski vezane uz život u njihovim gradovima. Na taj način stječu se spoznaje o kulturama i navikama stanovnika drugih europskih zemalja.

Učenici svakoga grada podijeljeni su u grupe unutar svojih razreda, koje su za projekt napravili po tri prezentacije o sljedećim temama:

1. Upoznavanje;
2. Moj grad (predstavljanje znamenitosti – Korzo, Tvrdava Brod...);
3. Odgovaranje na pitanja partnera i postavljanje pitanja o njihovom gradu.

Nakon odrađenih prezentacije, stigle su i pohvale Francuza impresioniranih glazbenim događanjima u našem gradu, ljepotom naše Tvrdave i Korza. Naši su pak učenici ostali pod dojmom prelijepoga dvorca u Versaillesu.

Naš je projekt trenutno u završnoj fazi. Konačan rezultat našega rada, ujedno i naš zadnji zadatak, bit će izrada virtualne knjige koja će sadržavati naše prezentacije i saznanja o gradu partneru. Učenici koji su sudjelovali u radu na projektu bogatiji su za jedno novo iskustvo u učenju engleskoga jezika i upoznavanju s gradom drugačijim od Slavenskoga Broda. Smatramo da naš grad ima što za istaknuti i ponuditi mladima, a možda nismo dovoljno ni svjesni njegovih potencijala.

U projektnoj nastavi sudjelovali su sljedeći učenici 2.e razreda: Ivana Lovrić, Lorena Karić, Katarina Bodon, Martina Petrović, Patricija Kurtušić, Dora Kovačević, Miriam Čabraja, Domagoj Krolo, Mihovil Bajan, Dominik Berezovski, Klara Tuličić i Filip Blatančić.

Ivana Lovrić, 2.e

Life@Book@Art

Već drugu godinu kroz projekt **(S)likom kroz lektiru** profesorica Ivana Opačak i knjižničarka Marija Deanković prikupljaju učeničke likovne radove tematski vezane uz književna djela. Iako smo strukovna škola, kreativnih učenika i likovnih talenata nam ne manjka.

U ovaj školski, savršeno se uklopio eTwinning projekt **Life@Book@Art** u kojemu sudjeluju škole iz Turske, Španjolske, Poljske i Hrvatske. Cilj ovog projekta je pokazati kako knjiga mijenja naše živote, utječe na nas, često posluži kao inspiracija za druga umjetnička djela.

Kroz nekoliko godina prikupljeni su likovni radovi koji su izloženi u školskoj knjižnici, ta će se zbirka s godinama širiti i rasti u skladu s otkrivanjem školskih talenata i umjetnika.

"E-mag: Writing a EUROPEAN magazine for YOUNG PEOPLE" – eTwinning Projekt mjeseca (studenog 2012.)

U prosincu 2012. eTwinning tim naše škole osvojio je nagradu za projekt "E-mag". Nagrada je bila skromna, papirnata..., no titula Projekta mjeseca studenog svakako je laskava. Zajednički projekt 30 škola-partnera iz 17 europskih zemalja osmišljen je sa svrhom promoviranja sadržaja iz života mladih prema njihovom nahođenju i iz njihove perspektive, te sa svrhom povezivanja mladih diljem Europe koji će, komunicirajući i surađujući, usavršiti svoje jezične vještine na stranom jeziku.

Školska godina 2012./ 2013. u znaku je međugeneracijske solidarnosti. Mjesec listopad je redovito u znaku knjige i čitanja, a mjesec studeni je tematski vezan uz problem ovisnosti. U predbožićno vrijeme usmjerava se učenike na kreativno izražavanje i stvaranje (kroz uključivanje u literarno-likovne natječeaje i radionice), te na promišljanje o kvalitetno provedenom slobodnom vremenu. Stoga su projektne aktivnosti našega školskog tima bile usmjerene na promišljanje i pisanje o društveno aktualnim temama (kriza vjere, zagađenje zraka u našem gradu, društvene mreže, suprotstavljeni glazbeni stilovi, predrasude, izostanci s nastave, pušenje...). I sve to uz promicanje ljubavi prema stranom jeziku, poticanje suradničkih nastavnih oblika, međusobne tolerancije, (samo)vrednovanja i demokratskih načela, te korištenje suvremenih oblika komuniciranja.

Učenici su bili maksimalno angažirani – oživljavali su vlastite ideje, lektorirali *jedni druge*, sudjelovali u radu prosudbenih komisija prilikom odabira najuspješnijih radova te bili informatička podrška profesoricama u trenucima izazova. Knjižnica je oživjela! Na tom omiljenom mjestu okupljanja učenika i profesora nakon zadataka odrađenih u razredu i kod kuće, izloženi su najuspješniji radovi učenika. U suradnji s knjižničarkom promovirani su uspješni učenici na internetskim stranicama AMPEU, Škole i Grada.

Tekst preuzet s mrežne stranice AMPEU

eTwinning projekt "European cookbook"

Nakon što smo prošle godine sudjelovali u eTwinning projektu "Living a young life", ove godine smo se, u sklopu nastave engleskoga jezika i na poticaj profesorice Mirte Kos Kolobarić, odlučili za projekt "European cookbook". U sklopu projekta preko svojih profila razmjenjujemo priloge u raznim digitalnim oblicima sa zemlje partnerima: Francuskom, Španjolskom, Grčkom, Turskom, Rumunjskom, Slovačkom i Švedskom. Za početak smo napisali što hrana znači za nas, a trenutno izmjenjujemo različite tradicionalne recepte.

Projekt smatram veoma korisnim jer potiče komunikaciju na engleskom jeziku, a na taj način upoznajemo mlade ljude iz drugih država s kojima se dopisujemo te učimo o stranim zemljama, njihovoj kulturi i hrani, dok istovremeno predstavljamo gastronomsko bogatstvo svoje države. Veselimo se idućoj fazi projekta – kuhanju jela prema receptima naših vršnjaka iz drugih zemalja, o čemu ćemo napraviti i kratke video uratke.

Ivana Andrić, 3.b

Državna matura

ANKETA o državnoj maturi

Državna matura je skup ispita kojima se provjeravaju i vrjednuju znanja, vještine i sposobnosti učenika koje su stekli tijekom obrazovanja u osnovnoj i srednjoj školi prema propisani nastavnim planovima i programima.

Državna matura se sastoji od dvaju dijelova: obveznog i izbornog, a provodi se polaganjem ispita državne mature. Ispiti su jednaki za sve kandidate i svi ih kandidati polažu u isto vrijeme. Ispite državne mature organizira i provodi Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Ukupni rezultati naših učenika na ispitima državne mature u školskoj godini 2011./2012. dani su sljedećoj tablici:

	Broj učenika	Postotak
Ukupno učenika	179	100%
Nije prijavilo DM	3	1,68%
Prijavilo	176	98,32%
Nije pristupilo	12	6,7%
Pristupilo	164	91,62%
Nije položilo	17	9,5%
Položilo	147	82,12%

Na osnovi postignutih rezultata na ispitima državne mature a prema izboru, broj učenika koji su stekli pravo upisa na neki od studijskih programa dani su u tablici:

Predmeta	Izbor	Broj upisanih
1	1	67
1	2	23
1	3	18
1	4	4
1	6	1
1	7	1
1	8	1
2	1	2
2	2	2
Ukupno upisalo		117
Nije upisalo		30
Položilo DM		147

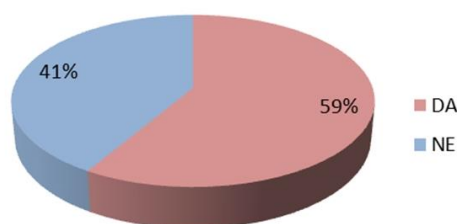
Za školsku godinu 2012./2013. u našoj školi od ukupno 168 učenika četvrtih razreda ispite državne mature u ljetnom roku prijavilo je 159 učenika.

Želimo im puno uspjeha, kako na ispitima državne mature tako i prilikom upisa na željeni studij.

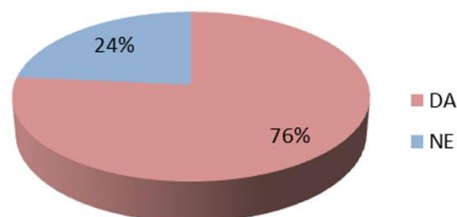
Darija Pastuović
ispitni koordinator

Učenice 4.e razreda, Nikolina Barić i Marija Andraković, sastavile su i provele anketu među učenicima četvrtih razreda naše škole. Tema je bila vjerojatno nešto što sve učenike četvrtih razreda (neke manje, druge više) zabrinjava - državna matura. Anketi je pristupilo 145 učenika.

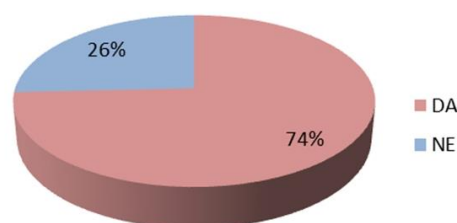
Pripremaš li se za državnu maturu?

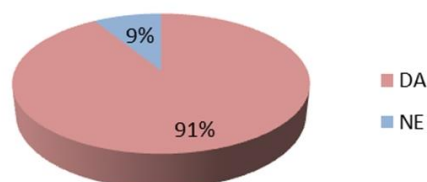
Bojiš li se državne mature?

Očekuješ li da ćeš upisati željeni fakultet?

Misliš li da bi nastava trebala biti više posvećena državnoj maturi?

POSLOVNI BONTON

ULJUDNO PONAŠANJE

-10 zlatnih pravila za dobar prvi dojam:

1. Gledati klijenta u oči.
2. Vedar izraz lica.
3. Oslovljavati klijenta imenom.
4. Kada se rukujete, činite to ispravno.
5. Prirodno ljubazan odnos prema kupcu, otvoren položaj tijela (bez prekrivenih ruku).
6. Slušati pažljivo.
7. Govoriti malo i razborito.
8. Usmjeravati razgovor postavljanjem pitanja.
9. Naći sličnosti i graditi partnerstvo s kupcem.
10. Izbjegavati teme o politici, spolu, dobi, vjeri, obrazovanju i sl.

PONAŠANJE PRODAVAČA U PRODAVAONICI

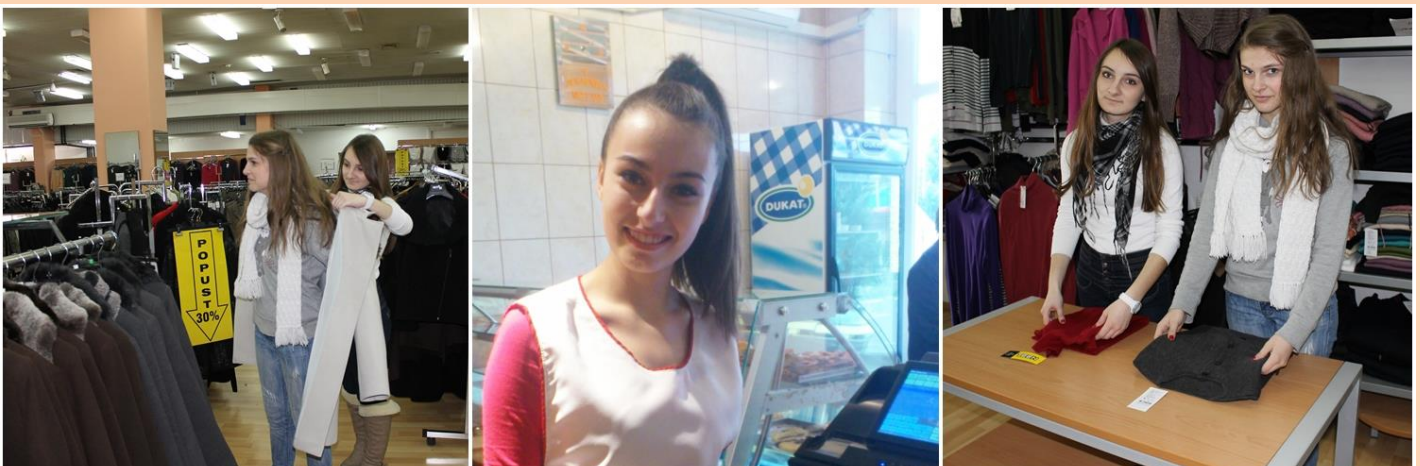
prodavač mora:

- s osmijehom na licu pokazati kako se veseli kupčevu dolasku u prodavaonicu
- kupca razgovijetno pozdraviti
- prići kupcu sa smiješkom, uz malo nakrivljenu glavu
- držati se uspravno
- pokazati iskrene namjere tako što će dlanove okrenuti gore (otvoriti)
- pridržavati se društvenog razmaka (**120cm - optimalna udaljenost**)

Prodavači su najvažniji dio prodavaonice.

Najteži posao je izgraditi **osoblje koje će znati potaknuti kupca na kupovinu.**

Vukoje Kristina, 2.f

MALE TRGOVINE U MOM OKRUŽENJU

Maloprodajna trgovina "Tina"

Prodavaonica „Tina“ nalazi se u Osječkoj ulici. Ondje u smjenama rade dvije zaposlenice – Mirela i Sara. Gospođi Mireli postavila sam nekoliko pitanja o radu u trgovini.

Možete li mi reći nešto o svojim kupcima?

“Naši kupci su većinom susjedi koje dobro poznajemo i oni dolaze svakog dana. Tu su dakako i kupci koji kreću na put iz Slavenskog Broda pa se kod nas zaustave kako bi kupili pokoju sitnicu koju su možda zaboravili kupiti ranije.”

Kakav je način plaćanja u trgovini?

“Kod nas se plaća gotovinom, ali nekim kupcima dajemo robu i na *veresiju*, ali samo onima za koje znamo da se drže svoje riječi te da će doći na vrijeme podmiriti svoje dugove.”

Imate li problema s konkurencijom?

“Da! Promet nam se uvelike smanjio od kada je otvoren „Interspar“, no zadržali smo većinu stalnih kupaca. Mislim da je razlog tome što smo mi prisniji s kupcima i to što kod nas ne moraju stajati u dugačkim redovima za jednu ili dvije stvari.”

Jeste li zadovoljni dnevnim prometom?

“Većinu dana u mjesecu imamo dobar promet, no ima dana kada nam je promet užasan, a potrošačke košarice naših kupaca su između 30 i 40 kuna.”

Imate li nešto na što biste se mogli požaliti?

“Ne, meni je sasvim dobro ovdje raditi. Navikla sam na ljude, a i na prostor. Uostalom sretna sam što uopće imam posao u današnje vrijeme.”

Karolina Bajrić 3.f

Glavne teme ugostiteljstva u zadnja dva mjeseca definitivno su fiskalizacija u Hrvatskoj i fiskalne blagajne. Fiskalizacija je proces boljeg praćenja naplate poreza, a fiskalne blagajne su programska rješenja, a ne uređaji, koji su prilagođeni fiskalizaciji i *komuniciraju* s Poreznom upravom. Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom donesen je na sjednici 23. studenog 2012. Prema Zakonu svi korisnici moraju imati naplatne uređaje spojene sa serverom porezne uprave putem interneta, te će prije izdavanja svakoga računa poreznoj upravi dostaviti podatke o računu te od iste dobiti jedinstveni identifikator. Fiskalizacija je uvedena i zbog vremenske odgode - smanjivanja mogućnosti manipulacije tj.

FISKALIZACIJA U HRVATSKOM UGOSTITELJSTVU I TRGOVINI

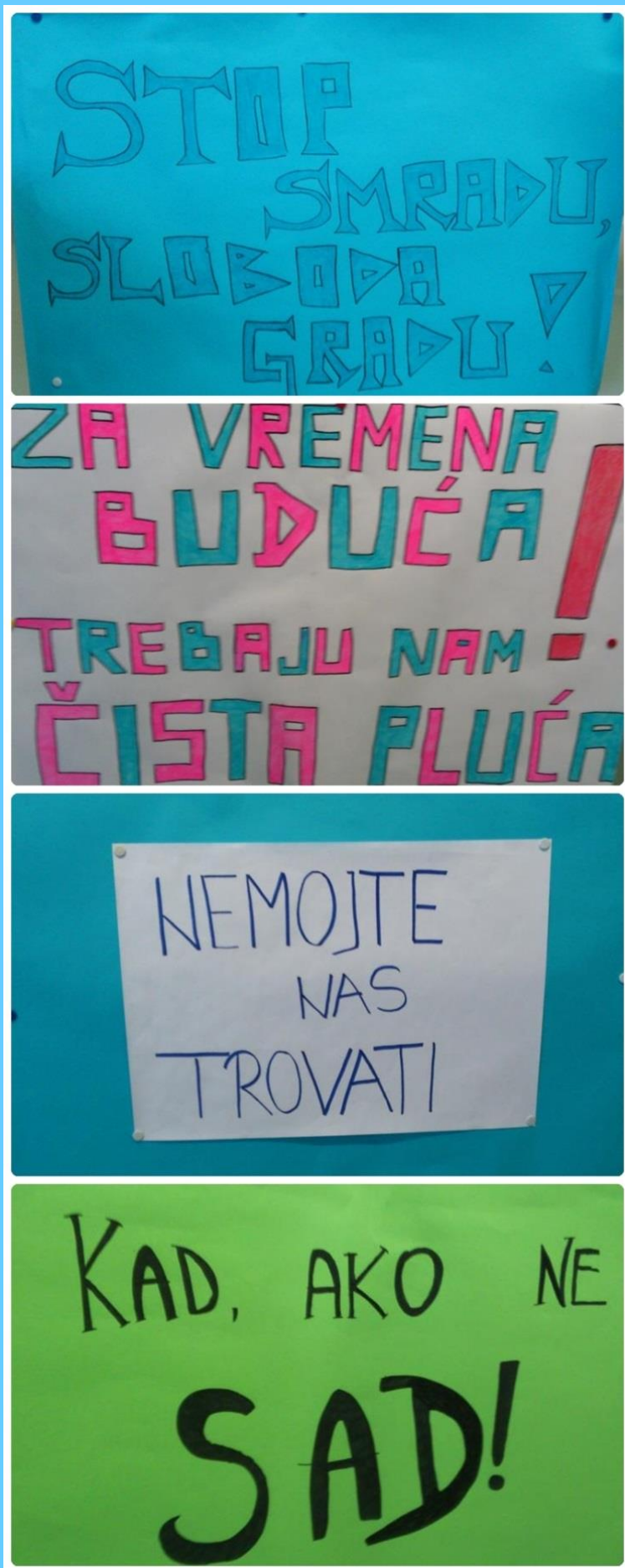
otežavanja uklanjanja traga o izdanom računu u prometu gotovinom.

Elementima fiskalnog računa smatraju se ovi podaci: osobni identifikacijski broj (OIB) obveznika fiskalizacije, datum i vrijeme, broj računa, oznaka je li obveznik fiskalizacije u sustavu poreza na dodanu vrijednost, iznos računa razvrstan po poreznoj stopi (zbrojni iznos naknade i poreza, iznos oslobođenja), način plaćanja, osobni identifikacijski broj (OIB) operatera naplatnog uređaja i zaštitni kod izdavatelja.

U Hrvatskoj se fiskalizacija provodi u svim ugostiteljskim objektima i trgovinama, a kažnjavaju se oni koji nisu u zadanom roku ispunili uvjete nabavke fiskalne blagajne. Ukoliko dođe do kvara u sustavu, računi se ispisuju ručno. Svaki ugostitelj ili prodavač koji ne izda fiskalni račun može biti novčano ili strože kažnjen, a osoba ili primatelj usluge kojemu nije uručen fiskalni račun ima ga pravo zatražiti ili objekt prijaviti poreznoj upravi.

Od 22 tisuće obveznika koji su od 1. siječnja trebali pristupiti fiskalizaciji, do sada je to učinilo njih oko 90 posto. Fiskalizacija je već pomogla te su uočene pronevjere novaca. Ovaj proces je vrlo zahtjevan, ali dobro izveden u Hrvatskoj. Za sam sustav utrošeno je 4 milijuna kuna. No, iz Porezne uprave se nadaju da će imati više koristi te da će se u državnu blagajnu, zbog kontrole rada, porezom unijeti preko milijardu kuna.

Ivana Lovrić, 2.e

Kad, ako ne sad?

U izvješću na internetskim stranicama Grada Slavenskog Broda ističe se da je zrak u Slavanskom Brodu jedan dan zagađen prekomjernom koncentracijom sumporovodika, a drugi dan prekomjernom koncentracijom benzena. Upravo iz tog razloga organiziran je prosvjed za čišći zrak.

Sedamdesetak prosvjednika protiv onečišćenja zraka u Slavanskom Brodu okupilo se s medicinskim maskama na licu te transparentima ispred zgrade **Ministarstva zaštite okoliša i prirode**, a zatim je njihove predstavnike na razgovor primio ministar **Mihael Zmajlović**. Prosvjed su organizirali Hrvatski helsinški odbor za ljudska prava (HHO) i građanska inicijativa "Kad, ako ne sad. Brođani, ne dajte da nas truju". Na transparentima koje su istaknuli prosvjednici pisalo je: "Dajte nam da dišemo", "Volim Brod, a još više Brođane" i "Brođane budi kašalj ptica".

Nakon što smo putem grupe na Facebooku, kojoj se u samo nekoliko dana pridružilo 11 tisuća članova, saznali osnovne informacije o cilju prosvjeda odlučili smo da želimo biti dio tog događaja važnog za budućnost našeg grada. Uz pomoć naše profesorice Ane Mladinović izradili smo velike transparente s natpisima koji upućuju na naše nezadovoljstvo uništavanjem zraka i okoliša zbog rafinerije nafte u Bosanskom Brodu. 31.10.2012., uzbuđeni i željni promjena, krenuli smo na mirni prosvjed za bolje sutra koji se održao na Korzu u Slavanskom Brodu. U prvim redovima budno smo slušali osnivače prosvjeda koji su govorili negativne činjenice vezane za rafineriju i prijedloge kako popraviti situaciju. Prosvjedu se također pridružio ministar zaštite i okoliša Mihael Zmajlović, te dao izjavu za novinare: „Od prvog dana otkako sam preuzeo dužnost ministra poduzimao sam sve po pitanju rješavanja problema sa zagađenjem zraka u Slavanskom Brodu. Zar zaista netko misli da sam kao ministar ikada izjavio da je zrak ovdje čist? Apsolutno ne!“ Dodao je također da je optimističan i vjeruje da će se problem riješiti u roku nekoliko mjeseci, što do danas nije učinjeno.

PROJEKT „ŠKOLE ZA AFRIKU“

Ekonomsko-birotehnička škola se početkom školske godine 2012./2013. g. uključila u UNICEF-ov program „Škole za Afriku“. Na početku školske godine, točnije za vrijeme obilježavanja *Dana kruha i zahvalnosti za plodove zemlje*, učenici 3. b razreda naše škole su 15. listopada 2012. u suradnji s prof. Anom Mladinović i vjeroučiteljicama Maricom Jurić i s. Agnes Šimić organizirali izradu i prodaju palačinki u svrhu prikupljanja sredstava za školovanje djece u Africi. U akciju kupovanja palačinki uključila se cijela škola; svi profesori, djelatnici i učenici naše škole. Da je akcija bila i više nego uspješna, dokazuje činjenica da se tražila i palačinka više.

U predbožićno vrijeme organizirali smo akciju prodaje ukrasnih i korisnih predmeta. Učenici su bili svjesni potrebe za ovom humanitarnom akcijom i rado su sudjelovali u izradi i prodaji ukrasnih predmeta. Uz poticanje učenika na darivanje potrebitima, istovremeno smo pokrenuli i akciju „Moj tajni prijatelj u Africi“. Svaki je razred, u suradnji sa svojim razrednikom, skupljao novac. Učenici se nisu međusobno darivali kako je to inače praksa u našoj školi za vrijeme Došašća, nego su novac namijenjen za poklon odlučili darovati djeci u Africi. Svaki učenik je napisao i određenu božićnu poruku svom *nepoznatom* prijatelju na dalekom kontinentu. U ovim dvjema akcijama prikupljeni su mali novčani prilozi koji će biti od velike koristi djeci u Africi.

Kroz naredno razdoblje, naročito kroz Korizmu planiramo provesti još nekoliko akcija: *Odricanje i solidarnost kroz 40 dana, prodaja domaćih kolača...*, s ciljem da se skupi što je moguće više financijskih sredstava.

U ovoj UNICEF-ovom projektu u koji se

uključila i naša škola, sudjeluju svi učenici naše škole u suradnji s profesoricom Anom Mladinović, koja je ujedno i voditeljica projekta, te vjeroučiteljicama s. Agnes Šimić i Maricom Jurić. Naravno, uz učenike, tu su i njihovi profesori koji su također uvijek spremni pomoći, kako u organizaciji samih akcija, tako i u nesebičnom darivanju potrebitima.

Od srca veliko HVALA svim sudionicima koji su se radosno odazvali na ove akcije projekta Škole za Afriku.

Vodeni most u Tvrđavi Brod

U našoj baroknoj Tvrđavi nalazi se Vodeni most izgrađen oko 1750 godine. Na mjestu mosta istraživanjem su pronađene grede i očito je da se tu nalazio drveni most izgrađen oko 1720.-1730. godine. Naš Vodeni most je povezivao Časnički paviljon i središnji trg tvrđave s kapelom sv. Ane. Most je najveći u Hrvatskoj, duljina mu je 52 m sa dvanaest stupova od cigle na kojima je bila smještena hrastova konstrukcija. Uz most se nalazi stup na kojem se nalazio kip sv. Ivana Nepomuka inače zaštitnika našeg grada.

Kristina Čavčić, 1.e

Ljubavna priča u Brodskom Varošu

Rode su mnogim ljudima posebno draga vrsta ptica. O simpatijama prema rodama u našem zavičaju može svjedočiti priča o najpoznatijem ljubavnom paru Brodsko-posavske županije. Malena i Klepetan česta su tema u svim medijima.

Sve je započelo prije 17 godina kada je Malenu pronašao Stjepan Vokić, domar OŠ „Ivana Brlić-Mažuranić“ u Slavonskome Brodu. Malena je bila ranjena i od tada više nikada nije poletjela. Odnio ju je kući, gdje se Malena smjestila u gnijezdo na krovu područne škole u Brodskom Varošu. Gospodin Vokić napravio je posebnu rampu da bi se Malena mogla popeti do gnijezda, a zimi boraviti u posebnoj prostoriji. Malena je Stjepana pratila čak i u lov. Bez ikakve sumnje, on se odlično brine o njoj. Malena je svog partnera Klepetana pronašla sjedeći u svome gnijezdu iznad kojeg je preletio i prišao joj. Od tada joj se svako

proljeće vraća s juga. Zajedno odgoje mlade, a onda slijedi teški rastanak, jer Klepetan svojim mladima pokazuje put do Afrike, a Malena ostaje u Brodu iščekujući njegov povratak. Stanovnici Brodskog Varoša prošle su godine posebno obilježili Klepetanov odlazak. Naime, članovi KUD-a „Luka Lukić“ posebno su ispratili Klepetana povodom dana Luke Lukića. Djeca, stanovnici i članovi KUD-a okupili su se u školskom dvorištu i uz pjesmu i ples poželjeli su Klepetanu sretan put. Ispraćaj je ujedno bio predstavljanje pilot projekta „Zaštita i očuvanje bijele rode u Brodsko-posavskoj županiji“.

Ova je priča obišla cijelu Hrvatsku, ali i svijet i potaknula ljude na razne akcije za zaštitu roda i njihovih prirodnih staništa jer su ona poprilično ugrožena. Priča o Malenoj i Klepetanu priča je o ljubavi dvije rode, ali i o ljudskoj solidarnosti jer ova priča ne bi bila ispričana da Stjepan prije 17 godina nije spasio Malenu.

Ljubica Lerotić, 2.b

Kako postati „Mladi poduzetnik“?

Za natjecanje „Mladi poduzetnik“ saznala sam od razrednice u siječnju ove godine. Iako je natjecanje prvenstveno namijenjeno učenicima 4. razreda (dio testa se odnosi na gradivo koje 3. razredi ne obrađuju), odlučila sam se prijaviti. Ovo je skupno natjecanje, pa smo se Josipa Babić, Josipa Kovačević i ja okupile u tim.

Pripremati smo se počele nekoliko dana prije školskog natjecanja. 23. siječnja je na školskom natjecanju sudjelovalo osam ekipa. Svi smo se pripremali uz pomoć mentorica, ali i svih ostalih profesorica. Znale smo da smo dobro pripremljene, ali ipak je trema bila tu. Najviše sam se bojala marketinškog dijela zadatka koji nosi trećinu bodova, a mi taj dio još nismo radili na nastavi. Samo natjecanje, tj. rješavanje zadatka, trajalo je 3 sata. Vrijeme je prošlo prebrzo, i bez obzira što smo bile uvjerenе da ćemo sve riješiti za 2 sata, pisale smo do posljednje minute. Trud se isplatio, i na kraju smo pobijedile. Našem veselju nije bilo kraja!

Već idućeg dana započele smo s pripremama za međužupanijsku razinu natjecanja. Mentorica prof. Sanda Lukšić i ostale profesorice pomagale su nam u pripremama. A mi smo, potaknute uspjehom, odlučile dati sve od sebe i postići što bolji rezultat. 20. veljače je u našoj školi održano Međužupanijsko natjecanje „Mladi poduzetnik“. Sudjelovale su 3 ekipe iz Ekonomske škole Požega, jedna ekipa iz Strukovne škole Virovitica i nas tri, kao predstavnice naše škole. Ostali sudionici su bili učenici četvrtih razreda, tako da se nakon natjecanja, iako zadovoljne riješenim zadatkom, nismo nadale pobjedi. Time je šok bio veći kada su nas nazvale prijateljice iz razreda i rekle da su objavljeni rezultati, a mi smo na prvom mjestu. Profesori su nam čestitali, primile smo priznanja i prigodne poklone. U travnju ćemo sudjelovati na Državnoj smotri koja se održava u Čakovcu. Naš uspjeh je rezultat našeg rada i truda, ali i rada naše mentorice, ostalih profesorica i podrške cijelog razreda, stoga se svima od srca zahvaljujemo.

Ivana Andrić, 3.b

Najbolji daktilografi

U Zagrebu je 17. studenog 2012. održano 34. Državno natjecanje u komputorskoj daktilografiji.

Hrvatsko stenografsko društvo u suradnji sa Hrvatskom zajednicom tehničke kulture svake godine organizira „Dan tipkovnice“ - natjecanje najbržih daktilografa iz Hrvatske.

Učenici naše škole sudjelovali su na natjecanju i postigli odličan rezultat. Učenik 4. d razreda Robert Drmić (mentor prof. Marina Golenić) osvojio je izvrsno 2. mjesto, a učenica 2. d razreda, Ines Rendulić (mentor prof. Ana Rajković) osvojila je 5. mjesto (od ukupno 31. natjecatelja).

Ovogodišnje natjecanje ujedno je i kvalifikacijsko za izbor hrvatske ekipe koja će nastupiti na Svjetskom prvenstvu u Ghentu (Belgija). Natjecanje će se održati 13. - 19. srpnja 2013., u sklopu 49. Kongresa Intersteno.

OPĆEOBRAZOVNI PREDMETI

ŽUPANIJSKA NATJECANJA

Učenik	Razred	Mentor	Mjesto
--------	--------	--------	--------

LiDraNo 2013.

Martina Peunić	3.c	Katica Mihaljević, prof.	2 rada (predložena za Državnu smotru)
Tea Stojanac	3.c	Katica Mihaljević, prof.	1 rad (predložen za Državnu smotru)
Marija Krolo	1.b	Ivana Opačak, prof.	1 rad

ENGLISKI JEZIK

Fran Filajdić	2.b	Ivana Opačak, prof.	1. mjesto (pozvan na Državno natjecanje)
---------------	-----	---------------------	--

NJEMAČKI JEZIK

Marina Kozariv	3.e	Ivana Rakitić, prof.	1. mjesto
----------------	-----	----------------------	-----------

GEOGRAFIJA

Marko Buzar	3.g	Nikola Sivrić, prof.	5. mjesto
-------------	-----	----------------------	-----------

POVIJEST

Patricija Kurtušić	2.e	Mato Čaklovac, prof.	3. mjesto
--------------------	-----	----------------------	-----------

INFOKUP - Osnove informatike

Josip Jerković	4.b	Ana Seletković, prof.	2. mjesto
----------------	-----	-----------------------	-----------

MEĐUŽUPANIJSKA NATJECANJA

VJERONAUK - skupno natjecanje

Valentina Abramović	3.e	Marica Jurić, prof.	6. mjesto
Martina Peunić	3.c		
Nikolina Barić	4.e		
Nikolina Barišić	4.e		

MEĐUNARODNO NATJECANJE

„UMJETNIK DUNAVA“

Martina Dankić	3.g	Ivana Opačak, prof.
----------------	-----	---------------------

STRUKOVNO PODRUČJE

MEĐUŽUPANIJSKA NATJECANJA

MLADI PODUZETNIK - skupno natjecanje

Ivana Andrić Josipa Babić Josipa Kovačević	3.b	Sanda Lukšić, prof.	1. mjesto (pozvane na Državnu smotru)
--	-----	---------------------	---

KNJIGOVODSTVO S BILANCIRANJEM

Antun Odobašić	4.g	Marija Tomičić, prof.	3. mjesto
Tea Šulter	4.g	Marija Tomičić, prof.	5. mjesto
Sanja Pešorda	4.g	Marija Tomičić, prof.	6. mjesto

POSLOVNI TAJNIK

Ljubica Jelković	3.d	Valentina Vidaković, prof.	4. mjesto
------------------	-----	----------------------------	-----------

GASTRO 2013.

Mislav Glavačević	4.e	Liljana Sivrić, prof.	6. mjesto
-------------------	-----	-----------------------	-----------

DRŽAVNO NATJECANJE

DRŽAVNO NATJECANJE U KOMPJUTORSKOJ DAKTILOGRAFIJI

Robert Drmić	4.d	Marina Golenić, prof.	2. mjesto
Ines Rendulić	2.d	Ana Rajković, prof.	5. mjesto

MOJA SLAVONIJA

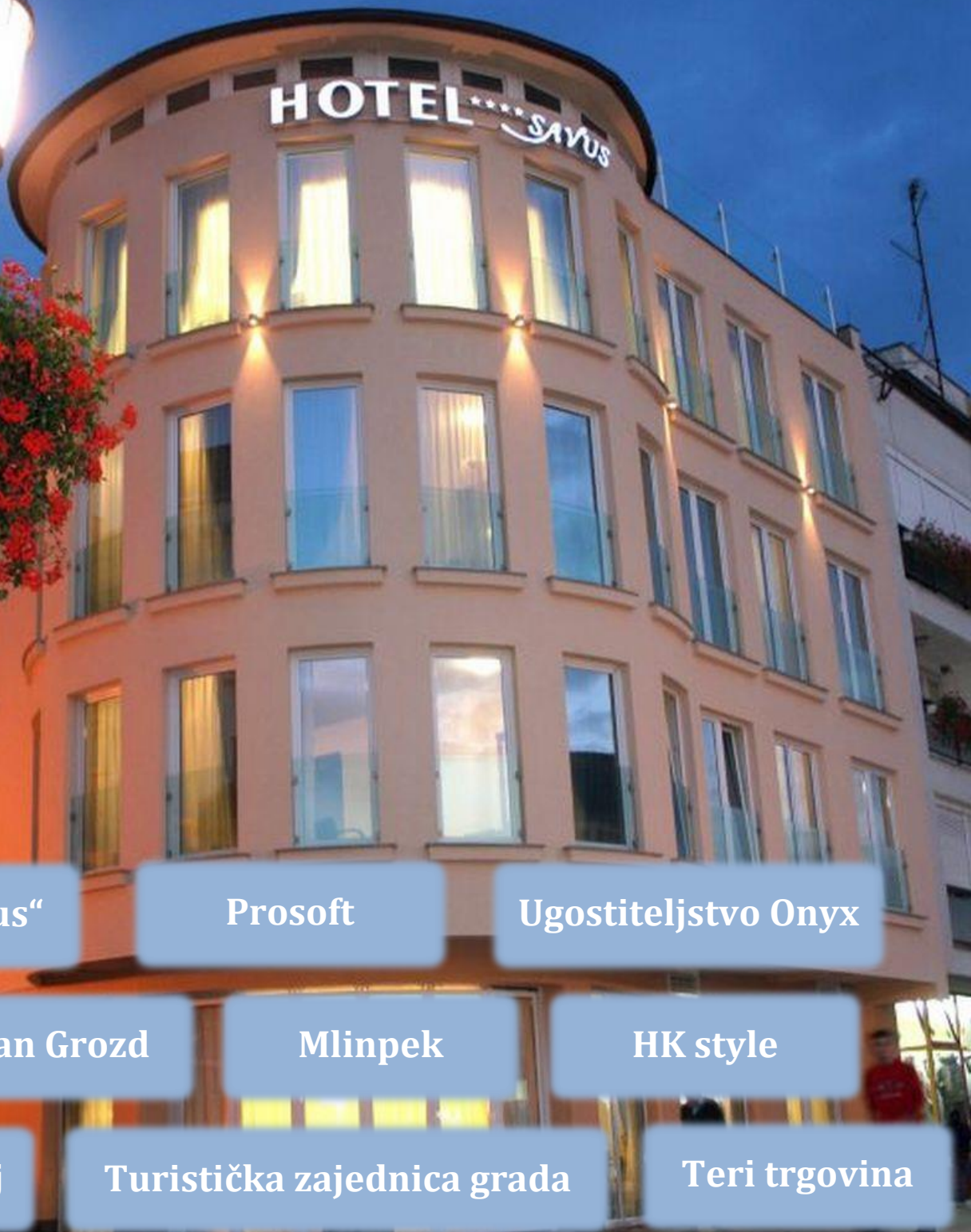
**Opet sam u rodnom kraju,
iza mene ceste duge,
pobjegla mi vrela suza i od sreće i od tuge.**

**Gledam selo kako spava,
gledam kuće i šljivike
sto puta si ljepša Slavonijo
od te puste Amerike.**

**Nad Slavonskim Brodom mjesec luta,
mjesečina krošnje zlati,
ti si Slavonijo moja pjesma,
moja ljubav, moja mati...**

Miroslav Lukić, 1.a

Zahvaljujemo svim sponzorima koji su pomogli
izdavanju ovog broja „Kapi“!

Hotel „Savus“

Prosoft

Ugostiteljstvo Onyx

Restoran Grozd

Mlinpek

HK style

MIO Agrostroj

Turistička zajednica grada

Teri trgovina

☞☞☞

U svome toku rijeka Sava skrenula je u grad, prošetala dijelom korza do Starčevićeve ulice i duboko urezala i ostavila svoj trag, u stropu urezala vodeni val, u šanku vodu i kamene oblutke, u podu drvene naplavine i kamen i svojom završnom šetnjom ostavila ime SAVUS.

U centru Slavenskog Broda, na najljepšem hrvatskom trgu, samo 50 metara od rijeke Save smješten je mali obiteljski hotel s 13 dvokrevetnih soba i 2 apartmana.

Tu je i kavana s pripadajućom terasom te moderno opremljen restoran koji je prvi u gradu Slavenskom Brodu postao vlasnikom HACCP-a certifikata za zdravo pripremanje hrane.

Hotel „Savus“ dobitnik je mnogobrojnih nagrada i priznanja na nivou grada, županije i RH, a uskoro će biti i prvi hotel s „eko-certifikatom“ u kontinentalnoj Hrvatskoj.

Stoga navratite u hotel „Savus“ na čuveni slavonski kulen, poznate tradicijske slavonske specijalitete, zapečene „bakine palačinke“ i dobru kapljicu.

☞☞☞